Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

23 päivänä heinäkuuta 2025*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet – Varojen jäädyttäminen – Luettelo henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään – Kantajan nimen pysyttäminen luettelossa – Päätöksen 2014/145/YUTP 2 artiklan 1 kohdan g alakohta – Arviointivirhe – Puolustautumisoikeudet – Oikeasuhteisuus

Asiassa T-1095/23,

OT, edustajinaan asianajajat J.-P. Hordies ja P. Blanchetier,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään V. Piessevaux ja M.-C. Cadilhac,

vastaajana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Mastroianni sekä tuomarit M. Brkan (esittelevä tuomari), I. Gâlea, T. Tóth ja S. L. Kalėda,

kirjaaja: hallintovirkamies P. Núñez Ruiz,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa esitetyn ja erityisesti

– unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.11.2023 toimitetun kannekirjelmän,

– 28.2.2024 annetun päätöksen, jolla hyväksyttiin kantajan esittämä tunnistetietojen poistamista koskeva pyyntö,

– unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.5.2024 toimitetun kanteen tarkistamista koskevan kirjelmän,

ottaen huomioon 26.3.2025 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Kantajana oleva OT vaatii SEUT 263 artiklaan perustuvalla kanteellaan ensiksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 13.9.2023 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2023/1767 (EUVL 2023, L 226, s. 104) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 13.9.2023 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2023/1765 (EUVL 2023, L 226, s. 3) (jäljempänä syyskuun 2023 toimet) ja toiseksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 12.3.2024 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2024/847 (EUVL L, 2024/847) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 12.3.2024 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2024/849 (EUVL L, 2024/849) (jäljempänä maaliskuun 2024 toimet) kumoamista siltä osin kuin kyseisillä toimilla (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet) pysytetään hänen nimensä kyseisten toimien liitteinä olevissa luetteloissa.

I Asian tausta

2 Kantaja on Kyproksen kansalainen.

3 Käsiteltävä asia liittyy Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta Euroopan unionissa käyttöön otettuihin rajoittaviin toimenpiteisiin

4 Krimin Venäjän federaatioon liittämisen jälkeen Euroopan unionin neuvosto antoi 17.3.2014 SEU 29 artiklan nojalla päätöksen 2014/145/YUTP rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta (EUVL 2014, L 78, s. 16).

5 Neuvosto antoi samana päivänä SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla asetuksen (EU) N:o 269/2014 Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä (EUVL 2014, L 78, s. 6).

6 Ukrainan tilanteen vakavuuden huomioon ottaen neuvosto antoi 25.2.2022 yhtäältä päätöksen (YUTP) 2022/329 päätöksen 2014/145 muuttamisesta (EUVL 2022, L 50, s. 1) ja toisaalta asetuksen (EU) 2022/330 asetuksen N:o 269/2014 muuttamisesta (EUVL 2022, L 51, s. 1) erityisesti niiden perusteiden muuttamiseksi, joiden nojalla luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, yhteisöihin tai elimiin voidaan kohdistaa kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä.

7 Päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2022/329, 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäädytetään kaikki varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat seuraaville, liitteessä luetelluille tahoille tai ovat niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa:

– –

d) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka antavat aineellista tai taloudellista tukea niille venäläisille päättäjille tai hyötyvät niistä venäläisistä päättäjistä, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta;

– –

g) johtavat liike-elämän edustajat tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta

– –

2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.”

8 Kyseistä varojen jäädyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, 2 artiklan seuraavissa kohdissa.

9 Asetuksessa N:o 269/2014, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 2022/330, velvoitettiin toteuttamaan varojen jäädyttämistä koskevia toimenpiteitä ja määriteltiin kyseistä varojen jäädyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt pääosin samaa sanamuotoa käyttäen kuin päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna. Erityisesti kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa toistettiin olennaisilta osin mainitun päätöksen 2 artiklan 1 kohdan a–g alakohta.

10 Päätöksen 2014/145 muuttamisesta 15.3.2022 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2022/429 (EUVL 2022, L 87I, s. 44) sekä asetuksen N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 15.3.2022 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/427 (EUVL 2022, L 87I, s. 1) (jäljempänä alkuperäiset toimet) kantajan nimi lisättiin päätöksen 2014/145 ja kyseisen asetuksen liitteinä oleviin luetteloihin (jäljempänä riidanalaiset luettelot).

11 Neuvosto toimitti 13.4.2022 kantajalle aineiston WK 3073/2022 INIT.

12 Päätöksen 2014/145 muuttamisesta 14.9.2022 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2022/1530 (EUVL 2022, L 239, s. 149) ja päätöksen 2014/145 muuttamisesta 13.3.2023 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2023/572 (EUVL 2023, L 75 I, s. 134) sekä asetuksen N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 14.9.2022 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/1529 (EUVL 2022, L 239, s. 1) ja asetuksen N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 13.3.2023 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2023/571 (EUVL 2023, L 75 I, s. 1) neuvosto pysytti kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa.

13 Neuvosto toimitti 22.12.2022 päivätyllä kirjeellä kantajalle aineiston WK 17621/2022 INIT.

14 Kantaja pyysi neuvostolta 9.5.2023 päivätyllä kirjeellä, että tämä harkitsisi päätöstään uudelleen.

15 Neuvosto antoi 5.6.2023 päätöksen (YUTP) 2023/1094 päätöksen 2014/145 muuttamisesta (EUVL 2023, L 146, s. 20) ja asetuksen (EU) 2023/1089 asetuksen N:o 269/2014 muuttamisesta (EUVL 2023, L 146, s. 1).

16 Päätöksellä 2023/1094 muutettiin niiden henkilöiden nimien luetteloihin merkitsemistä koskevia perusteita, joiden varat jäädytetään. Päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan sanamuoto korvattiin seuraavalla sanamuodolla:

> ”g) Venäjällä toimivat johtavat liike-elämän edustajat ja heidän perheenjäsenensä tai muut heistä hyötyvät luonnolliset henkilöt taikka liike-elämän edustajat, oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta – –”

17 Asetusta N:o 269/2014 muutettiin samankaltaisesti asetuksella 2023/1089.

18 Neuvosto ilmoitti 19.6.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että se aikoi pysyttää kantajan nimen riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen muutettujen perusteiden perusteella.

19 Kantaja pyysi 29.6.2023 päivätyllä kirjeellä neuvostolta jälleen, että tämä harkitsisi päätöstään uudelleen.

20 Kantaja pyysi 5.6.2023 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL 2001, L 145, s. 43) perusteella saada tutustua neuvoston asiakirja-aineistoon, jotta hänelle toimitettaisiin asiakirjat, joiden perusteella voitiin yksilöidä jäsenvaltiot, joiden aloitteesta ehdotus hänen nimensä merkitsemisestä riidanalaisiin luetteloihin oli tehty.

21 Neuvosto toimitti 10.7.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle 20.4.2023 päivätyn aineiston WK 5142/2023 INIT, joka sisälsi tietoja Venäjän liiketoimintaympäristöstä ja taloudesta.

22 Neuvosto toimitti 18.8.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle 14.8.2023 päivätyn aineiston WK 10555/2023 INIT ja 16.8.2023 päivätyn aineiston WK 5142/2023 ADD 1, jotka sisälsivät lisätietoja Venäjän liiketoimintaympäristöstä ja taloudesta.

23 Vastauksena asetukseen N:o 1049/2001 perustuvaan pyyntöön saada tutustua asiakirja-aineistoon neuvosto ilmaisi 28.8.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle tiettyjä asiakirjoja ja totesi, että tiettyjen muiden asiakirjojen ilmaiseminen ei ollut mahdollista henkilötietojen suojan ja kansainvälisten suhteiden suojelun vuoksi erityisesti 9.8.2023 päivätyn aineiston WK 10524/2023 ja 10.8.2023 päivätyn aineiston WK 10524/2023 REV 1 osalta.

24 Kantaja esitti 29.8.2023 päivätyllä kirjeellä uuden uudelleen harkitsemista koskevan pyynnön, jolla se pyysi toimittamaan myös aineiston WK 10524/23 REV 1, joka mainittiin neuvoston 18.8.2023 päivätyssä kirjeessä mutta jota hänelle ei ollut kirjeen kanssa toimitettu.

25 Kantaja teki 1.9.2023 päivätyllä kirjeellä asetuksen N:o 1049/2001 perusteella uudistetun hakemuksen asiakirjoihin tutustumisesta.

26 Syyskuun 2023 toimet antamalla neuvosto pysytti kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa seuraavin perustein:

”[Kantaja] on suuri osakkeenomistaja muun muassa Alfa Bankin omistavassa Alfa Group -konglomeraatissa, joka on Venäjän suurimpia veronmaksajia. Hänen uskotaan olevan yksi Venäjän vaikutusvaltaisimmista henkilöistä. Hänellä on vakiintuneet suhteet Venäjän federaation presidenttiin Vladimir Putiniin. Vladimir Putin palkitsi Alfa Groupin Venäjän viranomaisille osoittaman uskollisuuden antamalla poliittista apua Alfa Groupin ulkomaisia investointeja koskeville suunnitelmille.

Vakuutusyhtiö AlfaStrakhovanie on Alfa Group -yhteenliittymän tytäryhtiö. Se toimii Venäjän federaation kansalliskaartin (Rosgvardija), jonka yksiköt toimivat Venäjän hallinnassa olevilla Ukrainan miehitetyillä alueilla, ajoneuvojen ja Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin turvahenkilöstön ajoneuvojen vakuutuksenantajana. X5 Retail Group, joka on sekin Alfa Group -yhteenliittymän tytäryhtiö, tekee yhteistyötä JSC Voentorgin kanssa. JSC Voentorg -yhteisö, johon kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä, tarjoaa entisöimis- ja pesulapalveluja ja toimittaa sotilasasuja Venäjän federaation asevoimille. Sen sivuliikkeen myymissä T-paidoissa esiintyy Z-kirjain. Venäläisen propagandan levittäjät käyttävät sitä sodan symbolina tukiessaan Venäjän Ukrainaa vastaa[n] käymää hyökkäyssotaa. Näin ollen [kantaja] on antanut aktiivisesti aineellista tai taloudellista tukea niille venäläisille päättäjille ja hyötynyt niistä venäläisistä päättäjistä, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta. Hän on myös johtava liike-elämän edustaja, joka toimii Venäjällä, ja liike-elämän edustaja sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.”

27 Neuvosto ilmoitti 15.9.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle tämän nimen riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen pysyttämisestä ja vastasi tämän uudelleen harkitsemista koskeviin pyyntöihin.

28 Vastauksena kantajan uudistettuun hakemukseen neuvosto ilmaisi 23.10.2023 päivätyllä kirjeellä tälle tiettyjä asiakirjoja ja totesi, että tutustuminen tiettyihin muihin asiakirjoihin ja erityisesti aineistoihin WK 10524/2023 ja WK 10524/2023 REV 1 oli evätty asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannen luetelmakohdan ja 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella.

29 Neuvosto toimitti 26.10.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle aineiston WK 10524/2023 REV 1.

30 Edellä 10 kohdassa mainituista, 15.3.2022 päivätyistä toimista ja edellä 12 kohdassa mainituista, 14.9.2022 päivätyistä toimista nostettiin kumoamiskanne, joka hylättiin 15.11.2023 annetulla tuomiolla OT v. neuvosto (T-193/22, EU:T:2023:716).

II Kanteen nostamisen jälkeiset tosiseikat

31 Neuvosto ilmoitti 8.2.2024 päivätyllä kirjeellä kantajalle aikomuksestaan pysyttää tämän nimen merkitseminen riidanalaisissa luetteloissa ja toimitti tälle 29.1.2024 päivätyn aineiston WK 1303/2023 INIT ja 29.1.2024 päivätyn aineiston WK 5142/2023 ADD 2, jotka sisälsivät lisätietoja Venäjän liiketoimintaympäristöstä ja taloudesta.

32 Kantaja pyysi 18.2.2024 päivätyllä kirjeellä neuvostoa harkitsemaan uudelleen hänen nimensä merkitsemisen pysyttämistä riidanalaisissa luetteloissa.

33 Neuvosto muistutti 21.2.2024 päivätyllä kirjeellä kantajaa aikomuksestaan pysyttää tämän nimen merkitseminen riidanalaisissa luetteloissa.

34 Kantaja pyysi 27.2.2024 päivätyllä kirjeellä neuvostoa harkitsemaan uudelleen hänen nimensä merkitsemisen pysyttämistä riidanalaisissa luetteloissa.

35 Maaliskuun 2024 toimilla neuvosto pysytti kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa seuraavin perustein:

”[Kantaja] on yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimpia osakkeenomistajia. Hän on yksi Venäjän vaikutusvaltaisimmista henkilöistä. Vladimir Putin palkitsi Alfa Groupin Venäjän viranomaisille osoittaman uskollisuuden antamalla poliittista apua Alfa Groupin ulkomaisia investointeja koskeville suunnitelmille.

Vakuutusyhtiö AlfaStrakhovanie on Alfa Group -yhteenliittymän tytäryhtiö. Se toimii Venäjän federaation kansalliskaartin (Rosgvardija), jonka yksiköt toimivat Venäjän hallinnassa olevilla Ukrainan miehitetyillä alueilla, ajoneuvojen ja Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin turvahenkilöstön ajoneuvojen vakuutuksenantajana.

AlfaStrakhovanie on tarjonnut vakuutuksia JSC Kalashnikov Concernin ja TsNIITochMashin [(Central Scientific – Research Institute for Precision Machine Engineering (tarkkuuslaiterakennuksen tieteellinen keskustutkimuslaitos))] kaltaisille yrityksille, joiden aseita Venäjän armeija on käyttänyt laajalti Ukrainassa, muun muassa Butšan julmuuksien aikana.

X5 Retail Group, joka on sekin Alfa Group -yhteenliittymän tytäryhtiö, tekee lisäksi yhteistyötä JSC Voentorg -osakeyhtiön kanssa. JSC Voentorg -osakeyhtiö, johon kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä, tarjoaa entisöimis- ja pesulapalveluja ja toimittaa sotilasasuja Venäjän federaation asevoimille. Sen sivuliikkeen myymissä T-paidoissa esiintyy Z-kirjain. Venäläisen propagandan levittäjät käyttävät sitä sodan symbolina tukiessaan Venäjän Ukrainaa vastaa[n] käymää hyökkäyssotaa. [Kantaja] on sen vuoksi antanut aktiivisesti aineellista tai taloudellista tukea venäläisille päättäjille, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta, ja hyötyy heistä.

Hän on Venäjällä myös merkittävä liike-elämän edustaja ja toimii talouden aloilla, jotka ovat merkittävä tulonlähde Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä Venäjään ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.”

36 Neuvosto ilmoitti 15.3.2024 päivätyllä kirjeellä kantajalle tämän nimen riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen pysyttämisestä ja vastasi tämän uudelleen harkitsemista koskeviin pyyntöihin.

37 Kantaja teki uudelleen harkitsemista koskevan pyynnön 10.4.2024 päivätyllä kirjeellä 10.4.2024 annetun tuomion Aven v. neuvosto (T-301/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:214) ja 10.4.2024 annetun tuomion Fridman v. neuvosto (T-304/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:215) julistamisen jälkeen.

38 Edellä 12 kohdassa mainituista, 13.3.2023 päivätyistä toimista nostettiin kumoamiskanne, joka hylättiin 11.9.2024 annetulla tuomiolla OT v. neuvosto (T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606).

III Asianosaisten vaatimukset

39 Kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta

– kumoamaan riidanalaiset toimet kantajaa koskevilta osin

– määräämään neuvoston poistamaan hänen nimensä riidanalaisista luetteloista ja

– velvoittamaan neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

40 Neuvosto vaatii unionin yleistä tuomioistuinta

– hylkäämään kanteen ja

– velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Oikeudellinen arviointi

A Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta ottaa käsiteltäväkseen kantajan toinen vaatimus

41 Toisella vaatimuksellaan kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin määrää neuvoston poistamaan hänen nimensä riidanalaisista luetteloista Tällä vaatimuksellaan kantaja siis vaatii lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin osoittaa neuvostolle määräyksen.

42 Tämän osalta on riittävää muistuttaa, että unionin yleisellä tuomioistuimella ei SEUT 263 artiklaan perustuvan laillisuusvalvonnan yhteydessä ole toimivaltaa antaa määräyksiä unionin toimielimille, elimille tai laitoksille (ks. määräys 26.10.1995, Pevasa ja Inpesca v. komissio, C-199/94 P ja C-200/94 P, EU:C:1995:360, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 9.6.2021, Borborudi v. neuvosto, T-580/19, EU:T:2021:330, 34 kohta (ei julkaistu) ja tuomio 8.3.2023, Prigozhina v. neuvosto, T-212/22, ei julkaistu, EU:T:2023:104, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), vaikka ne liittyisivät sen antamien tuomioiden täytäntöönpanoa koskeviin yksityiskohtiin (määräys 22.9.2016, Gaki v. komissio, C-130/16 P, ei julkaistu, EU:C:2016:731, 14 kohta ja määräys 19.7.2016, Trajektna luka Split v. komissio, T-169/16, ei julkaistu, EU:T:2016:441, 13 kohta).

43 Tästä seuraa, että SEUT 263 artiklan perusteella nostetun kanteen yhteydessä unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole edes siinä tapauksessa, että toimet, joilla luonnolliseen henkilöön, oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen kohdistetut riidanalaiset toimenpiteet on hyväksytty tai pysytetty, kumotaan, toimivaltaa määrätä kyseisen luonnollisen henkilön, oikeushenkilön, yhteisön tai elimen nimen riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen poistamisesta.

44 Edellä esitetystä seuraa, että toinen vaatimus on hylättävä toimivallan puuttumisen vuoksi.

B Asiakysymys

45 Kanteensa tueksi kantaja esittää kolme kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee arviointivirhettä, toinen suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja kolmas puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista.

46 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo asianmukaiseksi tutkia ensiksi kolmatta kanneperustetta, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, sitten ensimmäistä kanneperustetta, joka koskee arviointivirhettä, ja lopuksi toista kanneperustetta, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

1. Kolmas kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista

47 Ensiksi on tutkittava kantajan argumentit, jotka koskevat syyskuun 2023 toimia, ja sitten argumentit, jotka koskevat maaliskuun 2024 toimia.

a) Syyskuun 2023 toimet

48 Kantajan mukaan hänen puolustautumisoikeuksiaan ja oikeuttaan tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu, koska neuvosto ei toimittanut hänelle tiettyjä todisteita, vaikka niitä oli pyydetty asiakirjoihin tutustumista koskevassa hakemuksessa.

49 Kantaja moittii lisäksi neuvostoa siitä, ettei se ottanut huomioon argumentteja, jotka hänen uudelleen harkitsemista koskevissa pyynnöissään esitettiin, ettei se yksilöinyt vastauksia kyseisiin pyyntöihin, ettei se toimittanut hänelle vankkaa todistusaineistoa vaan yksinomaan puutteellisen aineiston ja että se eväsi häneltä kuulemisen.

50 Kantaja väittää, että neuvosto jätti huomiotta sen, että esitetyt todisteet eivät riittäneet tukemaan häntä vastaan esitettyjä perusteita hänen nimensä riidanalaisissa luetteloissa pysyttämisen oikeuttamiseksi.

51 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

52 Tämän osalta on ensiksi muistutettava, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettu oikeus tulla kuulluksi kaikissa menettelyissä on erottamaton osa puolustautumisoikeuksien kunnioittamista ja että sillä taataan jokaiselle henkilölle tilaisuus esittää hallinnollisen menettelyn aikana hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla kantansa ennen sellaisen häntä koskevan päätöksen tekemistä, joka saattaa vaikuttaa hänen intresseihinsä epäedullisesti (tuomio 27.7.2022, RT France v. neuvosto, T-125/22, EU:T:2022:483, 75 kohta ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 79 kohta).

53 On myös muistutettava, että kun on kyse toimista, joilla rajoittavia toimenpiteitä koskevissa luetteloissa jo olevan henkilön tai yhteisön nimi pysytetään niissä, yllättävä vaikutus ei ole enää tarpeen kyseisten toimenpiteiden tehokkuuden varmistamiseksi, joten ennen tällaisten toimien antamista on lähtökohtaisesti ilmoitettava seikat, joihin aiotaan vedota kyseistä henkilöä tai yhteisöä vastaan, ja niille on annettava mahdollisuus tulla kuulluiksi (ks. vastaavasti tuomio

21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 62 kohta; tuomio 1.10.2020, Makhlouf v. neuvosto, C-157/19 P, ei julkaistu, EU:C:2020:777, 44 kohta ja tuomio 18.5.2022, Foz v. neuvosto, T-296/20, EU:T:2022:298, 66 kohta (ei julkaistu)).

54 Puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen kuuluu myös oikeus tutustua asiakirja-aineistoon siten, että otetaan huomioon perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan b alakohdassa vahvistetun oikeutetun luottamuksellisuuden vaatimukset (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 99 kohta ja tuomio 12.6.2024, Shammout v. neuvosto, T-649/22, ei julkaistu, EU:T:2024:376, 36 kohta).

55 Tämän osalta unionin tuomioistuin on korostanut, että se suojatekijä, jonka tarjoavat seikkojen, joihin jotakuta vastaan vedotaan, ilmoittamisvaatimus sekä oikeus esittää huomautuksia ennen sellaisten toimien antamista, joilla henkilön tai yhteisön nimi pysytetään rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden tai yhteisöjen luettelossa, on perustavanlaatuinen ja olennainen tekijä puolustautumisoikeuksien kannalta. Tämä pitää sitäkin enemmän paikkansa siksi, että kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä on tärkeä vaikutus kyseisten henkilöiden ja ryhmien oikeuksiin ja vapauksiin (tuomio 21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 64 kohta ja tuomio 18.5.2022, Foz v. neuvosto, T-296/20, EU:T:2022:298, 67 kohta (ei julkaistu)).

56 Säännön, jonka mukaan henkilöllä, jolle on osoitettu hänelle vastainen päätös, on pitänyt olla mahdollisuus esittää huomautuksensa ennen kuin päätös tehtiin, tarkoituksena on, että asianomainen viranomainen voi ottaa asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset seikat. Kyseisen henkilön tehokkaan suojan varmistamiseksi säännön tavoitteena on erityisesti se, että tämä henkilö voisi korjata virheen tai esittää sellaisia seikkoja, jotka koskevat hänen henkilökohtaista tilannettaan ja jotka tukevat sitä, että päätös tehdään, että sitä ei tehdä tai että sillä on tietty sisältö (tuomio 21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 65 kohta ja tuomio 24.11.2021, Aman Dimashq v. neuvosto, T-259/19, EU:T:2021:821, 69 kohta).

57 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että syyskuun 2023 toimissa vahvistettuja merkitsemisen perusteita muutettiin osittain aikaisempien toimien perusteisiin nähden, mutta niissä säilytettiin peruste, jonka mukaan kantaja on yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimpia osakkeenomistajia (ranskaksi "un des principaux actionnaires"), ja tämä muotoilu vastaa lähinnä alkuperäisten toimien ranskankielisen version perusteissa esiintyvää termiä "suuri osakkeenomistaja" (grand actionnaire) tai edellä 12 kohdassa mainittujen, 13.3.2023 päivättyjen toimien ranskankielisessä versiossa esiintyvää ilmaisua "merkittävä osakkeenomistaja" (actionnaire majeur). Syyskuun 2023 toimissa neuvosto nimittäin sovelsi kantajaan päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2023/1094, 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa säädettyjä säännöksiä, jotka koskivat "Venäjällä toimivia johtavia liike-elämän edustajia" (jäljempänä muutetun g perusteen ensimmäinen osa) ja "liike-elämän edustajia – –, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle" (jäljempänä muutetun g perusteen kolmas osa).

58 On todettava, että neuvosto oli ilmoittanut kantajalle 19.6.2023 päivätyllä kirjeellä aikomuksensa pysyttää kantajan nimen merkitseminen riidanalaisissa luetteloissa perusteita koskevan muutetun ehdotuksen perusteella. Tämän jälkeen neuvosto vahvisti 18.8.2023 päivätyllä kirjeellä kantajalle aikomuksensa pysyttää kantajan nimen merkitseminen riidanalaisissa luetteloissa perusteita koskevan muutetun ehdotuksen perusteella. Se totesi kantajalle viimeksi mainitulla kirjeellä, että se toimittaisi tälle liitteinä 10.8.2023 päivätyn aineiston WK 10524/2023 REV 1,

aineiston WK 10555/2023 INIT, joka sisälsi tämän henkilökohtaista tilannetta koskevia tietoja, sekä aineiston WK 5142/23 ADD 1, joka sisälsi lisätietoja Venäjän liiketoimintaympäristöstä ja taloudesta.

59 Rajoittavien toimenpiteiden uudelleentarkastelusta vastuussa olevalle neuvoston ulkosuhdepalvelulle 29.8.2023 lähettämällään kirjeellä kantaja ilmoitti kyseiselle palvelulle, että hänelle ei ollut toimitettu aineistoa WK 10524/2023 REV 1, ja pyysi sen toimittamista hänelle mahdollisimman pian.

60 Erityisesti suullisessa käsittelyssä annetut vastaukset huomioiden on todettava, että neuvosto ei ole osoittanut toimittaneensa aineistoa WK 10524/2023 REV 1 kantajalle ennen syyskuun 2023 toimien antamista. Asiakirja-aineiston perusteella on näin ollen todettava, että kyseinen aineisto toimitettiin kantajalle vasta 26.10.2023 eli yli kuukausi edellä mainittujen toimien antamisen jälkeen.

61 Näin ollen neuvosto jätti huomiotta perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa taatut kantajan puolustautumisoikeudet ja erityisesti hänen oikeutensa tulla kuulluksi ja hänen oikeutensa tutustua asiakirja-aineistoon, koska se ei toimittanut kantajalle aineistoa WK 10524/2023 REV 1.

62 On kuitenkin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jotta puolustautumisoikeuksien loukkaaminen johtaa riidanalaisen toimen kumoamiseen, on oltava niin, että menettely olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen ilman kyseistä sääntöjenvastaisuutta, mikä tällaiseen loukkaamiseen vetoavan henkilön on osoitettava (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, Vnesheconombank v. neuvosto, C-731/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:500, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

63 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kantaja ei selittänyt kannekirjelmässään eikä vastauksessaan syitä, joiden vuoksi häneen kohdistettujen toimenpiteiden uudelleentarkastelumenettely olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen, jos aineisto WK 10524/2023 REV 1 olisi toimitettu hänelle ennen syyskuun 2023 toimien antamista. Kantajan argumentit eivät nimittäin koske nimenomaisesti sen seurauksia, että kyseistä aineistoa ei toimitettu häneen kohdistettujen toimenpiteiden uudelleentarkastelumenettelyn aikana, vaan niillä pyritään lähinnä riitauttamaan yleisön oikeudesta tutustua toimielinten asiakirjoihin vastuussa olevan neuvoston yksikön 23.10.2023 päivätty kirje, jolla oikeus tutustua tiettyihin asiakirjoihin evättiin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannen luetelmakohdan ja 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella.

64 On lisäksi muistutettava, että – kuten edellä 54–56 kohdasta ilmenee – rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevan henkilön tai yhteisön oikeudella saada tutustua asiakirja-aineistoon pyritään siihen, että nämä voisivat esittää huomautuksensa niitä vastaan esitetyistä seikoista. Tästä seuraa, että tällainen oikeus rajoittuu tiukasti rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevaan henkilöön tai yhteisöön niiden puolustuksen varmistamiseksi niihin kohdistettujen toimenpiteiden uudelleentarkastelumenettelyssä. Käsiteltävässä asiassa kantaja moittii neuvostoa muun muassa siitä, ettei se toimittanut hänelle aineistoa, jonka viitenumero on WK 10524/2023 INIT, eli aineiston WK 10524/2023 REV 1 aiempaa versiota. Tätä argumenttia ei kuitenkaan voida hyväksyä, koska neuvosto ei tukeutunut aineistoon WK 10524/2023 INIT oikeuttaakseen kantajan nimen pysyttämisen riidanalaisissa luetteloissa syyskuussa 2023.

65 Oikeuttaakseen kantajan nimen pysyttämisen riidanalaisissa luetteloissa syyskuussa 2023 neuvosto nimittäin tukeutui muun muassa 12.3.2022 päivättyyn aineistoon WK 3073/2022 INIT ja 14.12.2022 päivättyyn aineistoon WK 17621/2022 INIT, jotka oli toimitettu kantajalle edellä 10 kohdassa mainittujen, 15.3.2022 päivättyjen toimien antamisen jälkeen, sekä uudelleentarkastelumenettelyssä, joka johti edellä 12 kohdassa mainittujen, 13.3.2023 päivättyjen toimien antamiseen. Se tukeutui niin ikään 14.8.2023 päivättyyn aineistoon WK 10555/2023 INIT ja aineistoon WK 10524/2023 REV 1. Vaikka on totta, että viimeksi mainittu aineisto toimitettiin kantajalle vasta syyskuun 2023 toimien antamisen jälkeen, on kuitenkin todettava, että kantaja ei selitä kirjelmissään, millä tavoin ei voida sulkea pois sitä, että uudelleentarkastelumenettelyn lopputulos olisi voinut olla erilainen, jos tällainen aineisto olisi toimitettu hänelle ennen viimeksi mainittujen toimien antamista. On myös niin, että kun kantajalta tiedusteltiin tästä suullisessa käsittelyssä, hän tyytyi toteamaan abstraktisti, että hän olisi voinut esittää huomautuksia kyseiseen aineistoon sisältyvistä asiakirjoista, selittämättä miten näiden huomautusten huomioon ottaminen olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen.

66 Edellä 62 kohdassa mieleen palautettu oikeuskäytäntö huomioiden on näin ollen katsottava, että asiakirja-aineistoon tutustumista ja kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaaminen ei johda syyskuun 2023 toimien kumoamiseen.

67 Kantajan argumenteista, jotka koskevat sitä, että yleisön oikeudesta tutustua toimielinten asiakirjoihin vastuussa oleva neuvoston yksikkö oli asetuksen N:o 1049/2001 perusteella kieltäytynyt kantajalle lähettämällään kirjeellä toimittamasta hänelle tiettyjä asiakirjoja, jotka koskivat hänen nimensä merkitsemistä riidanalaisiin luetteloihin ja pysyttämistä niissä, ja erityisesti tietoja jäsenvaltioista, jotka olivat ehdottaneet häneen kohdistettavien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista, on todettava, että on tehtävä ero yhtäältä asetuksessa N:o 1049/2001 säädettyjen sääntöjen, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin, ja toisaalta perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen, johon kuuluu oikeus saada tutustua asiakirja-aineistoon oikeutetun luottamuksellisuuden vaatimukset huomioiden, välillä. Henkilöt, joihin sovelletaan asetuksen N:o 1049/2001 perusteella yleisön oikeutta saada tutustua toimielinten asiakirjoihin, eroavat nimittäin merkittävästi henkilöistä, joilla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon tiettyyn henkilöön kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden uudelleentarkastelumenettelyssä, ja nämä erot koskevat myös toimielinten asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden ja asiakirja-aineistoon tutustumista uudelleentarkastelumenettelyssä koskevan oikeuden tavoitteita.

68 Asetuksen N:o 1049/2001 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaisesti asetus liittyy SEU 1 artiklan toisessa kohdassa ilmaistuun tahtoon siitä, että päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia. Kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa muistutetaan, yleisön oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin liittyy toimielinten demokraattisuuteen (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2008, Ruotsi ja Turco v. neuvosto, C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, 34 kohta). Kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on asetuksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin. Tästä seuraa, että kyseisen asetuksen päämääränä on taata kaikille oikeus tutustua julkisiin asiakirjoihin eikä se voi rajoittua hakijan oikeuteen tutustua häntä itseään koskeviin asiakirjoihin (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2005, Sison v. neuvosto, T-110/03, T-150/03 ja T-405/03, EU:T:2005:143, 50 kohta). Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti on nimittäin niin, että hakijalla ei ole velvollisuutta osoittaa minkäänlaisen edun olemassaoloa pyydettyihin asiakirjoihin

tutustumiseksi, joten hänen hakemuksensa on tutkittava samalla tavoin kuin kenen tahansa muun hakemus (tuomio 6.7.2006, Franchet ja Byk v. komissio, T-391/03 ja T-70/04, EU:T:2006:190, 82 kohta ja tuomio 20.12.2023, OCU v. CRU, T-496/18, ei julkaistu, EU:T:2023:857, 43 kohta). On lisäksi muistutettava, että sellaista erityistä etua, johon hakija, joka haluaa tutustua itseään koskeviin asiakirjoihin, voi vedota, ei voida ottaa huomioon sovellettaessa asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyjä pakollisia poikkeuksia (tuomio 26.4.2005, Sison v. neuvosto, T-110/03, T-150/03 ja T-405/03, EU:T:2005:143, 52 kohta).

69 Sikäli kuin kantaja pyrkii riitauttamaan sen, että asetuksen N:o 1049/2001 nojalla 23.10.2023 antamallaan päätöksellä neuvosto kieltäytyi – hänen mukaansa perusteettomasti – antamasta hänen tutustua tiettyihin asiakirjoihin, on riittävää todeta, että kantaja ei vaadi kyseinen päätöksen kumoamista vaatimuksissaan.

70 Toiseksi on todettava, että unionin oikeuden säännökset, joiden perusteella kantajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet toteutettiin, eli päätös 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, ja asetus N:o 269/2014, sellaisena kuin se on muutettuna, eivät anna asianomaisille oikeutta muodolliseen kuulemiseen. Perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdasta ei myöskään ilmene, että muodollinen kuuleminen olisi ainoa tapa, jolla voidaan varmistaa hyödyllisesti ja tehokkaasti, että asianomainen voi käyttää oikeuttaan tulla kuulluksi (ks. vastaavasti tuomio 12.5.2022, Boshab v. neuvosto, C-242/21 P, ei julkaistu, EU:C:2022:375, 62 kohta ja tuomio 9.2.2023, Boshab v. neuvosto, C-708/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:84, 54 kohta). Tästä seuraa, ettei kantajan ole perusteltua väittää, että suullisen kuulemisen järjestämättä jättäminen loukkasi hänen puolustautumisoikeuksiaan.

71 Kolmanneksi kantajan argumentti, jonka mukaan neuvosto ei ottanut huomioon kantajan esittämiä huomautuksia eikä yksilöinyt vastauksia kantajan pyyntöihin, on myös hylättävä. Paitsi että neuvoston velvollisuutena ei ole vastata kohta kohdalta annettuihin huomautuksiin ja toimitettuihin asiakirjoihin (ks. vastaavasti tuomio 23.10.2008 People's Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto, T-256/07, EU:T:2008:461, 95 kohta), se, että se ei ole vastannut kaikkiin kantajan huomautuksiin ja tämän toimittamiin asiakirjoihin, ei osoita, ettei se olisi ottanut niitä huomioon hänen tilannettaan uudelleen harkitessaan. Lisäksi neuvoston 15.3.2023 päivätystä kirjeestä ilmenee, että se viittasi niiden argumenttien samankaltaisuuteen, joihin kantaja vetosi uudelleen harkitsemista koskevassa pyynnössään ja tapauksessa, joka johti 15.11.2023 annettuun tuomioon OT v. neuvosto (T-193/22, EU:T:2023:716) ja 11.9.2024 annettuun tuomioon OT v. neuvosto (T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606), ja että se viittasi kirjelmiin ja huomautuksiin, jotka kantaja oli esittänyt kyseisessä tapauksessa. Kyseisessä kirjeessä neuvosto myös vastasi nimenomaisesti kantajan huomautuksiin, jotka koskivat AlfaStrakhovanie-yhtiötä.

72 Neljänneksi on muistutettava, että perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettu oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan edellyttää, että asianomainen voi saada tiedon häntä koskevan päätöksen perusteluista joko suoraan päätöksestä itsestään tai ilmoituksella asianomaisen pyynnöstä, millä ei puututa toimivaltaisen tuomioistuimen oikeuteen vaatia kyseessä olevaa viranomaista ilmoittamaan ne, jotta hän voi puolustaa oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättää kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, onko asian saattaminen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tarkoituksenmukaista, ja jotta viimeksi mainittu kykenee täysimääräisesti harjoittamaan kyseessä olevaan päätökseen kohdistuvaa laillisuusvalvontaa (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 100 kohta).

73 Käsiteltävässä asiassa neuvosto oli ilmoittanut kantajalle viimeistään 26.10.2023 kaikki seikat, joihin se oli tukeutunut syyskuun 2023 toimien antamiseksi, aineisto WK 10524/2023 REV 1 mukaan lukien. On todettava, että kantajalla oli näin ollen hallussaan kaikki merkitykselliset seikat noin kuukautta ennen kyseisten toimien laillisuuden riitauttamista koskevan määräajan päättymistä ja yli kolme viikkoa ennen kyseisen kanteen tosiasiallista nostamista. Se, että neuvosto ei toimittanut ennen kanteen nostamista todistusaineistoa, jonka perusteella se jatkoi rajoittavien toimenpiteiden soveltamista, ei vaikuta asianomaisen henkilön tehokasta oikeussuojaa koskevaan oikeuteen edellyttäen, että aineisto toimitetaan kantajalle, jotta tämä voi lausua siitä vastauksessa (ks. vastaavasti tuomio 12.6.2024, Shammout v. neuvosto, T-649/22, ei julkaistu, EU:T:2024:376, 52 ja 53 kohta). Kantajan ei näin ollen ole perusteltua väittää, että neuvosto loukkasi perusoikeuskirjan 47 kohdassa määrättyä hänen tehokasta oikeussuojaa koskevaa oikeuttaan toimittamalla aineiston WK 10524/2023 REV 1 vasta syyskuun 2023 toimien antamisen jälkeen, koska hänellä oli se hallussaan ennen kanteen nostamista kyseisten toimien laillisuuden riitauttamiseksi tässä oikeudenkäyntimenettelyssä.

74 Edellä esitetystä seuraa, että kolmas kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, on hylättävä sikäli kuin sillä pyritään riitauttamaan syyskuun 2023 toimien laillisuus.

b) Maaliskuun 2024 toimet

75 Kantaja moittii neuvostoa siitä, ettei tämä vastannut hänen uudelleen harkitsemista koskevaan pyyntöönsä, jolla hän oli pyytänyt nimensä poistamista riidanalaisista luetteloista 10.4.2024 annetun tuomion Aven v. neuvosto (T-301/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:214) ja 10.4.2024 annetun tuomion Fridman v. neuvosto (T-304/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:215) julistamisen jälkeen.

76 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

77 Tämän osalta on todettava, että kantajan väitteet, jotka koskevat puolustautumisoikeuksien loukkaamista, perustuvat neuvoston 11.4.2024 eli maaliskuun 2024 toimien antamisen jälkeen lähettämään kirjeeseen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen lainmukaisuutta on kuitenkin arvioitava sen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 24.11.2021, Aman Dimashq v. neuvosto, T-259/19, EU:T:2021:821, 110 kohta (ei julkaistu) oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen sillä, että neuvosto ei vastannut kyseiseen kirjeeseen, ei voida asettaa kyseenalaiseksi maaliskuun 2024 toimien laillisuutta.

78 Näin ollen kantaja ei ole osoittanut, että hänen puolustautumisoikeuksiaan olisi loukattu uudelleentarkastelumenettelyssä, joka johti maaliskuun 2024 toimien antamiseen.

79 Kolmas kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

2. Toinen kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä

80 Kantaja väittää, että neuvosto teki arviointivirheen, kun se pysytti hänen nimensä riidanalaisissa luetteloissa syyskuun 2023 toimet ja maaliskuun 2024 toimet antamalla.

81 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

a) Alustavia huomautuksia

82 Aluksi on muistutettava, että vaikka neuvostolla on tiettyä harkintavaltaa sen määrittelemiseksi tapauskohtaisesti, täyttyvätkö ne oikeudelliset perusteet, joihin kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet perustuvat, unionin tuomioistuinten on kuitenkin varmistettava kaikkien unionin toimien pääsääntöisesti täysimääräinen laillisuusvalvonta (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 121 kohta).

83 Perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää muun muassa, että unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että rajoittavien toimenpiteiden käyttöönotosta tai pysyttämisestä tehty päätös, joka koskee kyseistä henkilöä tai yhteisöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla olevassa perusteiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, näyttöä (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 kohta ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 122 kohta).

84 Tällainen arviointi on tehtävä siten, ettei näyttöä ja tietoja tutkita irrallisesti vaan siinä asiayhteydessä, johon ne kuuluvat. Neuvosto nimittäin täyttää sille kuuluvan todistustaakan, jos se esittää unionin tuomioistuimille riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, jonka perusteella voidaan osoittaa henkilön tai yhteisön, jonka varat jäädytetään, ja vastustettavan hallinnon tai yleensäkin vastustettavan tilanteen välinen riittävä yhteys (ks. tuomio 20.7.2017, Badica ja Kardiam v. neuvosto, T-619/15, EU:T:2017:532, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 124 kohta).

85 Juuri unionin toimivaltaisen viranomaisen asiana on osoittaa, mikäli asia riitautetaan, että kyseessä olevaa henkilöä tai yhteisöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja; viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja Tällöin ei ole tarpeen, että neuvosto esittää unionin tuomioistuimissa kaikki tiedot ja todisteet, jotka liittyvät kumoamisvaatimuksen kohteena olevassa toimessa esitettyihin perusteisiin. Esitettyjen tietojen tai todisteiden on kuitenkin tuettava asianomaista henkilöä tai yhteisöä vastaan esitettyjä perusteita (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121 ja 122 kohta ja tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66 ja 67 kohta; ks. myös tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuinten on tutkittava väitettyjen tosiseikkojen aineellinen paikkansapitävyys kyseisten tietojen tai todisteiden kannalta ja arvioitava viimeksi mainittujen todistusarvoa käsiteltävän asian olosuhteiden mukaan ja muun muassa asianomaisen henkilön tai yhteisön niistä mahdollisesti esittämien huomautusten valossa (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 124 kohta).

87 Täsmällisemmin todettuna laillisuusvalvonnasta, joka kohdistuu toimiin, joilla asianomaisen henkilön nimi pysytetään rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen luettelossa, on muistutettava, että rajoittavat toimenpiteet ovat turvaavia ja jo määritelmällisesti

luonteeltaan väliaikaisia toimenpiteitä, joiden pätevyys riippuu aina niiden antamiseen johtaneiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen vallitsemisesta edelleen sekä niiden pysyttämisen tarpeellisuudesta niihin liittyvän tavoitteen toteuttamiseksi. Neuvoston on näin ollen rajoittavien toimenpiteiden säännöllisen uudelleentarkastelun yhteydessä tehtävä tilanteen ajantasaistettu arviointi ja selvitettävä toimenpiteiden vaikutukset voidakseen määritellä, onko toimenpiteillä onnistuttu saavuttamaan tavoitteet, joihin asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen alkuperäisellä merkitsemisellä riidanalaiseen luetteloon on pyritty, vai voidaanko kyseisistä henkilöistä ja yhteisöistä edelleen tehdä samat päätelmät (ks. tuomio 27.4.2022, Ilunga Luyoyo v. neuvosto, T-108/21, EU:T:2022:253, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 26.10.2022, Ovsyannikov v. neuvosto, T-714/20, ei julkaistu, EU:T:2022:674, 67 kohta).

88 Tästä seuraa, että oikeuttaakseen henkilön nimen pysyttämisen rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen luetteloissa, neuvostoa ei ole kielletty tukeutumasta samaan näyttöön, jolla asianomaisen henkilön nimen alkuperäinen luetteloihin merkitseminen, uudelleen merkitseminen tai pysyttäminen on oikeutettu, kunhan yhtäältä luetteloihin merkitsemisen perusteet ovat säilyneet muuttumattomina ja toisaalta asiayhteys ei ole muuttunut siinä määrin, että näyttö olisi vanhentunut (ks. vastaavasti tuomio 23.9.2020, Kaddour v. neuvosto, T-510/18, EU:T:2020:436, 99 kohta). Tilanteen kehittymisen arvioinnissa on huomioitava yhtäältä paitsi tilanne siinä maassa, jonka osalta rajoittavien toimenpiteiden järjestelmä on otettu käyttöön, myös asianomaisen henkilön henkilökohtainen tilanne (tuomio 26.10.2022, Ovsyannikov v. neuvosto, T-714/20, ei julkaistu, EU:T:2022:674, 78 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 23.9.2020, Kaddour v. neuvosto, T-510/18, EU:T:2020:436, 101 kohta) ja toisaalta kaikki merkitykselliset seikat ja erityisesti se, että rajoittavien toimenpiteiden tavoitteita ei ole saavutettu (tuomio 27.4.2022, Ilunga Luyoyo v. neuvosto, T-108/21, EU:T:2022:253, 56 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös tuomio 12.2.2020, Amisi Kumba v. neuvosto, T-163/18, EU:T:2020:57, 82–84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 Edellä esitetyt periaatteet huomioiden on tutkittava, tekikö neuvosto syyskuun 2023 toimet ja sitten maaliskuun 2024 toimet antamalla arviointivirheen, kun se päätti pysyttää kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa.

90 Tästä on todettava, että riidanalaisten toimien sanamuodosta ilmenee, että kantajan nimi pysytettiin riidanalaisissa luetteloissa sen perusteen perusteella, joka koskee aineellista tai taloudellista tukea venäläisille päättäjille, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta (päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, 2 artiklan 1 kohdan d alakohta (jäljempänä d peruste)). Hänet merkittiin luetteloihin myös muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella.

91 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo asianmukaiseksi tutkia ensiksi sitä, tekikö neuvosto arviointivirheen, kun se pysytti kantajan nimen luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella.

b) Syyskuun 2023 toimet

92 Väitteillään, joilla kantaja pyrkii riitauttamaan syyskuun 2023 toimien laillisuuden, hän väittää, että neuvoston esittämät todisteet eivät ole luotettavia ja että hänen nimensä pysytettiin virheellisesti riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella.

1) Todisteiden luotettavuus

93 Kantaja väittää, että neuvoston käyttämät lähteet ovat suurelta osin heikkolaatuisia, ja hän riitauttaa erityisesti tiettyjen todisteiden luotettavuuden.

94 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

95 Tämän osalta on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuinten toimintaa sääntelee vapaan todistusharkinnan periaate ja että ainoa merkityksellinen arviointiperuste esitettyjen todisteiden harkinnassa on niiden luotettavuus. Asiakirjan todistusvoimaa arvioitaessa on tutkittava sen sisältämien tietojen uskottavuus, ja huomioon on otettava erityisesti asiakirjan alkuperä, sen laatimisolosuhteet ja vastaanottaja sekä pohdittava, vaikuttaako se sisällöltään järkeenkäyvältä ja luotettavalta (ks. tuomio 31.5.2018, Kaddour v. neuvosto, T-461/16, EU:T:2018:316, 107 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 12.2.2020, Amisi Kumba v. neuvosto, T-163/18, EU:T:2020:57, 95 kohta (ei julkaistu) oikeuskäytäntöviittauksineen).

96 Koska unionin viranomaisilla ei ole tutkintavaltuuksia kolmansissa maissa, niiden arvioinnin on todellisuudessa perustuttava yleisön saatavilla oleviin tietolähteisiin, selvityksiin, lehdistöartikkeleihin, tiedustelupalvelujen kertomuksiin tai muihin samankaltaisiin tietolähteisiin (tuomio 14.3.2018, Kim ym. v. neuvosto ja komissio, T-533/15 ja T-264/16, EU:T:2018:138, 107 kohta ja tuomio 1.6.2022, Prigozhin v. neuvosto, T-723/20, ei julkaistu, EU:T:2022:317, 59 kohta).

97 On lisäksi todettava, että Venäjän federaation ja Ukrainan välisen aseellisen konfliktitilanteen vuoksi on käytännössä erityisen vaikeaa päästä käsiksi tiettyihin lähteisiin, mainita nimenomaisesti tiettyjen tietojen ensi käden lähteitä ja kerätä mahdollisia todistajanlausuntoja henkilöiltä, jotka suostuvat siihen, että heidät yksilöidään. Tästä johtuvat tutkintavaikeudet voivat siis olla esteenä sille, että voitaisiin esittää täsmällisiä todisteita ja objektiivisia tietoja (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 116 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 Sen oikeuttamiseksi, että kantajan nimen merkitseminen pysytettiin riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella, neuvosto tukeutui käsiteltävässä asiassa 12.3.2022 päivätyssä aineistossa WK 3073/2022 INIT oleviin todisteisiin ja erityisesti *The Daily Beastin* internetsivustolla 6.4.2018 julkaistuun artikkeliin, jonka otsikko on ”Why Mueller named a Russian Oligarch in Court” (todiste nro 1).

99 Neuvosto tukeutui myös aineistossa WK 17621/2022 INIT oleviin todisteisiin oikeuttaakseen kantajan nimen pysyttämisen riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella eli kantajaa koskeneeseen Putin’s list -internetsivustoon, jolla vierailtiin 23.11.2022 (todiste nro 2).

100 Tukeakseen perustelujaan pysyttää kantajan nimi riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella neuvosto otti niin ikään huomioon tietyt 10.8.2023 päivätyssä aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevat todisteet eli

– AlfaStrakhovanien esittelyn, joka on julkaistu kyseisen yhtiön internetsivustolla ja johon tutustuttiin 25.5.2025 (todiste nro 2)

– artikkelin, jonka otsikko on ”AlfaStrakhovanie ruled out the sale of business to third-party buyers” ja joka on julkaistu Radio Libertyn internetsivustolla 4.5.2023 (todiste nro 9)

– X5 Retail Groupin omistussuhteiden esittelyn, joka on julkaistu kyseisen yhtiön internetsivustolla ja johon tutustuttiin 1.6.2023 (todiste nro 10)

– kantajan liikesuhteita koskevan Rupepin internetsivuston, jolla vierailtiin 12.6.2023 (todiste nro 17)

– artikkelin, jonka otsikko on ”AlfaStrakhovanie confirmed the change of ownership of the company” ja joka on julkaistu Vedomostin internetsivustolla 4.5.2023 (todiste nro 19)

– artikkelin, jonka otsikko on ”Fridman’s Alfa Group to exit all Russian assets” ja joka on julkaistu bne IntelliNewsin internetsivustolla 5.5.2023 (todiste nro 20).

101 Oikeuttaakseen kantajan nimen pysyttämisen riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella neuvosto otti niin ikään huomioon 14.8.2023 päivätyssä aineistossa WK 10555/2023 INIT olevat todisteet eli

– Euroopan komissiolle osoitetun Ukrainan keskuspankin 5.6.2023 päivätyn kirjeen, joka koski Ukrainan huolia pakotteiden kiertämisyrityksistä (todiste nro 1)

– Sense Bankia koskevan Ukrainan keskuspankin lehdistötiedotteen, joka on julkaistu 20.7.2023 (todiste nro 2)

102 Aluksi on todettava, että suullisessa käsittelyssä kantaja luopui väitteistään, jotka koskivat TAdivser-tietolähteen epäluotettavuutta.

103 Kantajan väitteistä, jotka koskevat – Politicon julkaiseman ja kannekirjelmän liitteenä olevan artikkelin perusteella – sitä, että erittäin suuri osa neuvoston käyttämistä lähteistä on heikkolaatuisia, on todettava, että kyseisessä artikkelissa ei aseteta järjestelmällisesti kyseenalaiseksi kaikkia Euroopan ulkosuhdehallinnon valmistelemien todistusaineistojen todisteita, vaan siinä esitetään yksinomaan kysymyksiä tiettyjen sosiaalisen median, blogien tai tekoälyn luomien tietojen kaltaisten tietolähteiden luotettavuudesta.

104 On kuitenkin todettava, että asianomaisessa artikkelissa ei viitata todistusaineistoihin, joihin neuvosto vetoaa käsiteltävässä asiassa, ja että kantaja ei ole osoittanut, että 98–101 kohdassa mainitut todisteet olisivat peräisin lähteistä, joiden luotettavuus kyseenalaistettiin kyseisessä artikkelissa.

105 Kantajan väitteistä, joiden mukaan on lähinnä niin, että häntä koskevat tiedot, jotka mainittiin todistusaineiston WK 10524/2023 REV 1 todisteissa nro 19 ja nro 20, eivät ole luotettavia, koska ne perustuvat anonyymeihin lähteisiin, on todettava, että kyseiset todisteet muodostuvat artikkeleista, jotka ovat peräisin talouteen erikoistuneista tiedotusvälineistä eli Vedomostista ja bne IntelliNewsistä, jotka tukeutuvat BBC:n artikkelissa mainittuihin tosiseikkoihin, ABH Holdingsin hallituksen jäsenen raportoituihin lausuntoihin, joissa viitataan tarpeeseen siirtää kyseisen yhtiön varat muualle, sekä anonyymeihin lähteisiin. Pelkästään se, että tietyt kyseisissä todisteissa esitetyt tiedot ovat peräisin anonyymeistä journalistisista lähteistä, ei kuitenkaan merkitse niiden epäluotettavuutta. Koska kyseessä ovat näiden talouteen erikoistuneiden

tiedotusvälineiden tutkimusten kohteena olevien yritysten sisäiset lähteet, sen vaatiminen, että toimittajat paljastavat järjestelmällisesti julkisuuteen lähteidensä henkilöllisyyden, voisi olla ristiriidassa toimittajien lähdesuojan kanssa.

106 Kantajan väitteet, joilla pyritään kiistämään Venäjän liiketoimintaympäristöä ja taloutta koskevassa todistusaineistossa WK 5142/2023 ADD 1 olevan todisteen nro 1 eli Proekt-internetsivustolla julkaistun tutkimuksen luotettavuus, on hylättävä tehottomina, koska neuvosto ei tukeutunut kyseiseen todisteeseen oikeuttaakseen kantajan nimen pysyttämisen riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella.

107 Edellä esitetyn perusteella on niin, että kun otetaan huomioon Venäjän federaation tilanteelle ominainen asiayhteys ja se, ettei neuvostolla ole tutkintavaltuuksia kolmansissa maissa (ks. edellä 96 ja 97 kohta), kantaja ei ole esittänyt seikkoja, joilla asetettaisiin kyseenalaiseksi edellä 98–101 kohdassa mainituissa todistusaineistoissa olevien todisteiden todistusarvo.

2) Muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan soveltaminen kantajaan

108 Kantaja väittää, että neuvosto pysytti virheellisesti hänen nimensä riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan perusteella.

109 Kantaja väittää ensiksi, että neuvosto teki arviointivirheen, kun se katsoi, että hän on Alfa Group -yhteenliittymän, johon kuuluvat Alfa Bank, Alfrastrakhovanie ja X5 Retail Group, merkittävä osakkeenomistaja.

110 Kantaja katsoo aluksi, että Alfa Group -yhteenliittymältä puuttuu rakenne ja oikeushenkilöllisyys. Hän väittää seuraavaksi esittäneensä todisteet yhtäältä ABH Holdingsin, joka omistaa Alfa Bank Russian, Alfa Bank Ukrainen ja AlfaStrakhovanien, osakeomistustensa luovuttamisesta ja toisaalta CTF Holdingsin, joka omistaa A1:n, X5 Retail Groupin sekä IDS Borjomin, osakeomistustensa luovuttamisesta. Kantajan mukaan neuvosto ei voi väittää, ettei hän olisi luovuttanut osakeomistuksiaan [*luottamuksellinen*]:lle [1].

111 Kantaja väittää myös, että hänen CTF Holdingsin osakeomistustensa luovutus on osoitettu pätevästi rekisteriotteella, joka koskee kyseisen yhtiön tosiasiallisia edunsaajia.

112 Kantaja moittii lisäksi neuvostoa siitä, että tämä hylkäsi niiden todisteiden todistusarvon, jotka esitettiin osakkeiden luovuttamisen tueksi, vetoamalla seikkaan, jota ei ole tuettu ja jonka mukaan hänen osakkeidensa ostajan eli [*luottamuksellinen*]:n kanssa oli allekirjoitettu salainen lisäsopimus (contre-lettre). Kantaja katsoo näin ollen, että neuvosto vaatii häneltä negatiivisen näytön toimittamista asianomaisten osakkeiden luovutuksen osoittamiseksi.

113 Kantaja riitauttaa lisäksi neuvoston väitteet, joiden mukaan AlfaStrakhovanie on hänen määräysvallassaan, sillä perusteella, että neuvoston hallussa olevat tiedot ovat hypoteettisia.

114 Kantaja väittää toiseksi lähinnä, että hän on ainoa liike-elämän edustaja, jonka nimi on merkitty riidanalaisiin luetteloihin ottamatta huomioon aiempia tai tämänhetkisiä liikkeenjohdollisia tehtäviä. Hän katsoo tämän osalta, että neuvoston olisi pitänyt ottaa huomioon se, että hän ei hoitanut liikkeenjohdollisia tehtäviä niiden kymmenen vuoden aikana, jotka edelsivät hänen nimensä alkuperäistä merkitsemistä kyseisiin luetteloihin.

[1] Luottamukselliset tiedot poistettu.

115 Kantaja korostaa kolmanneksi, että hän ei harjoita taloudellista toimintaa yhdellä tai usealla alalla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, ja katsoo, ettei häntä voida pitää johtavana liike-elämän edustajana Venäjällä. Kantajan mukaan arvonlisäveroa koskevasta oikeuskäytännöstä sekä Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen asiayhteydessä toteutettuja rajoittavia toimenpiteitä koskevasta viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että neuvosto ei voi pelkän osakeomistuksen perusteella katsoa, että hän harjoittaa toimintaa talouden alalla.

116 Kantaja väittää neljänneksi, että päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan säännöksiin sisältyvää olettamaa johtavien liike-elämän edustajien ja Venäjän hallituksen välisestä keskinäisestä riippuvuussuhteesta ei voida soveltaa häneen. Hän katsoo, että aineistoissa WK 5142/2023 INIT ja WK 5142/2023 ADD 1 olevissa todisteissa, jotka sisältävät tietoja Venäjän liiketoimintaympäristöstä ja taloudesta, ei mainita häntä ja että tietyt todisteet, jotka koskevat Alfa Group -yhteenliittymän yrityksiä, osoittavat, että Alfa Bank ei kuulu Putinin lähellä olevien, hallitsevassa asemassa olevien talouden toimijoiden suppeaan piiriin. Kantaja katsoo, ettei hän eivätkä kyseisen yhteenliittymän yhtiöt tai sen kumppanit kuulu mihinkään toisistaan riippuvaisten liike-elämän edustajien ryhmään, ole KGB:hen tai Putinin Pietarin (Venäjä) verkostoon liittyviä Putinin ystäviä, toimi valtion määräysvallassa olevilla aloilla tai hyödy julkisista hankinnoista tai veroetuuksista tai saa erityiskohtelua. Hänen mukaansa yhdenkään kyseisen yhteenliittymän yrityksen hallituksessa ei myöskään ole Venäjän hallituksen ministeriä eikä henkilökohtaista fidusiaaria.

117 Viidenneksi kantaja väitti suullisessa käsittelyssä, että Rosvodokanal ei muodostanut merkittävää tulonlähdettä Venäjän federaation hallitukselle, koska kyseinen yhtiö edusti vain 25–30 prosenttia Venäjän vesi- ja jätevesihuollon yksityisestä sektorista, joka edustaa hänen mukaansa vain 10:tä prosenttia koko sektorista.

118 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

119 Ukrainan tilanteeseen liittyvästä yleisestä asiayhteydestä on sen mukaan todettava, että syyskuun 2023 toimien antamisajankohtana Ukrainan tilanne oli edelleen vakava. Rajoittavat toimenpiteet olivat sen mukaan edelleen perusteltuja myös sen niille asetetun tavoitteen kannalta, joka on painostaa mahdollisimman tehokkaasti Venäjän viranomaisia, jotta ne lopettavat Ukrainassa epävakautta aiheuttavat toimensa ja politiikkansa sekä sotilaallisen hyökkäyksensä Ukrainaan, ja lisätä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimista.

120 On todettava, että ennen g perusteen muuttamista se koski yksinomaan ”johtavia liike-elämän edustajia – – sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”. Päätöksellä 2023/1094 kyseiseen perusteeseen tehdyn muutoksen vaikutuksena perusteen ulottuvuutta laajennettiin ”Venäjällä toimiviin johtaviin liike-elämän edustajiin” (muutetun g perusteen ensimmäinen osa) sekä ”liike-elämän edustajiin – –, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” (muutetun g perusteen kolmas osa).

121 Muutetun g perusteen ensimmäisestä osasta on ensiksi todettava, että johtavan liike-elämän edustajan käsite viittaa liike-elämän edustajien merkitykseen – tapauksen mukaan – heidän ammatillisen asemansa, heidän liiketoimintansa merkittävyyden, heidän pääomaomistustensa

laajuuden tai heillä yhdessä tai useammassa yrityksessä, jossa he harjoittavat tätä liiketoimintaa, olevien tehtävien perusteella (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 143 kohta).

122 Muutetun g perusteen ensimmäisestä osasta ilmenee, että alkuperäiseen g perusteeseen tehdyllä muutoksella pyritään yksinomaan laajentamaan rajoittavien toimenpiteiden soveltamisalaa siten, että niitä sovelletaan kaikkiin Venäjällä toimiviin johtaviin liike-elämän edustajiin, mukaan lukien edustajat, jotka eivät toimi talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

123 Syyt, joiden vuoksi päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2022/329, 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa säädetyn perusteen laajentaminen oli oikeutettua, esitetään päätöksen 2023/1094 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa. Kyseisessä perustelukappaleessa kuvataan Venäjän talouden toimintaa, jolle on ominaista Venäjällä toimivien johtavien liike-elämän edustajien ja Venäjän federaation hallituksen välinen keskinäinen riippuvuussuhde. Kun neuvosto kohdistaa toimenpiteitä kyseisiin liike-elämän edustajiin, se pyrkii siis hyödyntämään sitä vaikutusvaltaa, joka tällä henkilöryhmällä voi olla Venäjän hallintoon, kannustamalla heitä painostamaan kyseistä hallitusta muuttamaan Ukrainaa koskevaa politiikkaansa.

124 Jotta muutetun g perusteen ensimmäistä osaa voitaisiin soveltaa kunkin henkilön, jonka nimi on merkitty riidanalaisiin luetteloihin, yksilölliseen tilanteeseen, neuvoston on osoitettava yhtäältä, että luonnollinen henkilö voidaan luokitella edellä 121 kohdassa tarkoitetuksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi”, ja toisaalta, että kyseinen luonnollinen henkilö harjoittaa toimintaa Venäjällä. Tämän osalta on korostettava, että yksinomaan kuuluminen Venäjällä toimivien johtavien liike-elämän edustajien ryhmään riittää oikeuttamaan tarpeellisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen kyseisen osan perusteella tarvitsematta esittää todisteita yhteydestä johtavan liike-elämän edustajan ominaisuuden ja Venäjän hallinnon välillä tai johtavan liike-elämän edustajan ominaisuuden ja tämän hallinnon tukemisen tai siitä hyötymisen välillä (ks. analogisesti tuomio 9.7.2020, Haswani v. neuvosto, C-241/19 P, EU:C:2020:545, 66 kohta ja määräys 6.9.2022, Haikal v. neuvosto, C-113/21 P, ei julkaistu, EU:C:2022:640, 41 kohta).

125 Käsiteltävässä asiassa on todettava kantajan yksilöllisestä tilanteesta, että merkitsemisperusteista ilmenee, että häntä pidetään yhtenä Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista.

126 Muun muassa aineistossa WK 3073/2022 INIT olevan todisteen nro 1 tiedoista ilmenee, että kantaja on Alfa Group -yhteenliittymän, joka on suuri yksityinen venäläinen teollisuus- ja finanssikonserni, jolla on intressejä talouden eri aloilla, toinen perustaja.

127 On myös todettava, että vastineen liitteessä B.2 olevassa Alfa Bank Ukrainen tekemässä ja kesäkuussa 2019 päivätyssä esittelyssä Alfa Group -yhteenliittymästä mainitaan kyseisen yhteenliittymän yhtiöt, joihin kuuluvat muun muassa ABH Holdings, AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group ja A1, ja vahvistetaan tiedot, jotka ovat aineistossa WK 17621/2022 INIT olevassa todisteessa nro 2 (tuomio 11.9.2024, OT v. neuvosto, T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606, 94 kohta). Kyseiset tiedot saavat myös vahvistuksen aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevasta todisteesta nro 2, jonka mukaan kyseiseen yhteenliittymään kuuluivat 26.5.2023 muun muassa Alfa Bank, AlfaStrakhovanie, Rosvodokanal, X5 Retail Group ja A1.

128 Asianosaisten kesken on myös kiistatonta – ja aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevista todisteista nro 9 ja nro 19 ilmenee –, että Luxemburgiin sijoittautunut ABH Holdings omistaa välillisesti yhtäältä Alfa Bank Russian muun muassa Kyprokselle sijoittautuneen ABH Financialin ja Venäjälle sijoittautuneen AB Holdingin välityksellä ja toisaalta AlfaStrakhovanien muun muassa Kyprokselle sijoittautuneen AlfaStrakhovanie Holdingsin ja Venäjälle sijoittautuneen Yuns-Holdingsin välityksellä. On todettava, että – kuten ilmenee muun muassa aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevasta todisteesta nro 17 – kantaja ei kiistä, että hän omisti 16,3239 prosenttia ABH Holdingsista.

129 Aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevasta todisteesta nro 10 ilmenee myös, että X 5 Retail Group on 47,86 prosenttisesti Luxemburgiin sijoittautuneen CTF Holdingsin omistuksessa, mitä kantaja ei kiistä. Suullisessa käsittelyssä asianosaisten välillä oli niin ikään kiistatonta, että viimeksi mainittu omisti välillisesti myös A1:n Kyprokselle ja Venäjälle sijoittautuneiden yhtiöiden välityksellä. Kyseisestä aineistosta nimittäin ilmenee, että A1 oli välillisesti CTF:n omistuksessa Luxemburgiin sijoittautuneen A1 Investment Holdingin, Kyprokselle sijoittautuneen A1 Capitalin ja Venäjälle sijoittautuneen Management Company Group A1:n välityksellä. On todettava, että kantaja ei kiistä olleensa yksi CTF Holdingsin perustajista, kuten ilmenee todistusaineistossa WK 17621/2022 INIT olevasta todisteesta nro 2. Hän ei myöskään kiistä sitä, että hän omisti osakkeita viimeksi mainitussa Luxemburgiin sijoittautuneessa yhtiössä. Suullisessa käsittelyssä kantaja kiisti neuvoston väitteen, jonka mukaan hän omisti 11 prosenttia kyseisen yhtiön osakkeista Intertrust Trusteesin välityksellä, mutta myönsi – kuten vastauksen liitteestä C12 ilmenee – omistaneensa noin [*luottamuksellinen*] prosenttia CTF Holdingsista.

130 Näin ollen neuvosto katsoi, että ABH Holdingsin ja CTF Holdingsin osakeomistustensa vuoksi kantaja oli yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista.

131 Kantaja moittii neuvostoa yhtäältä siitä, ettei tämä ottanut huomioon sitä, että hän oli luovuttanut osakeomistuksensa ABH Holdingsissa ja CTF Holdingsissa maaliskuussa 2022, ja toisaalta siitä, että neuvosto käänsi todistustaakan, kun se vaati sellaisten lisätodisteiden toimittamista, jotka osoittivat kantajan luopuneen kaikista pääomaomistuksistaan Alfa Group -yhteenliittymässä.

132 On näin ollen tarkistettava yhtäältä, käänsikö neuvosto perusteettomasti todistustaakan, kun se vaati, että kantaja esittää todisteet osoittaakseen pääomaomistustensa luovuttamisen, ja toisaalta – kantajan esittämät seikat huomioiden –, tekikö neuvosto arviointivirheen, kun se katsoi, että kantaja oli edelleen yksi suurimmista Alfa Group -yhteenliittymän osakkeenomistajista.

133 Kantajan argumentista, joka koskee todistustaakan kääntämistä, on todettava, että on tosin niin – kuten edellä 85 kohdassa palautettiin mieleen –, että neuvoston on osoitettava, että ne perusteet pitävät paikkansa, jotka on hyväksytty sellaisen henkilön tai yhteisön osalta, jonka nimi on merkitty riidanalaisiin luetteloihin. Kun kantajan kaltainen rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö väittää, että hänen henkilökohtainen tilanteensa on muuttunut neuvoston toteamiin tosiseikkoihin nähden, hänen on kuitenkin esitettävä todisteet, joilla voidaan osoittaa, että tällainen muutos on tosiasiassa tapahtunut ja että neuvosto on näin ollen tehnyt kyseisiä seikkoja koskevan arviointivirheen.

134 Kuten edellä 126–130 kohdasta ilmenee, käsiteltävässä asiassa neuvostolla oli käytettävissään todisteiden kokonaisuus, joka osoitti, että kantaja oli yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista, koska hänellä oli pääomaomistuksia useissa kyseisen yhteenliittymän yhtiöissä erityisesti ABH Holdingsin ja CTF Holdingsin välityksellä. Kantajan on näin ollen osoitettava, että hän oli tosiasiallisesti luovuttanut mainittujen yhtiöiden

osakeomistuksensa ja luopunut tosiasiallisesti mainittujen yhtiöiden ja niihin etuyhteydessä olevien yhteisöjen osakkaan oikeuksistaan. Tällainen vaatimus ei merkitse todistustaakan kääntämistä, koska juuri kantajan, joka vetoaa henkilökohtainen tilanteensa muuttumiseen, joka koskee sitä, että hänen osakeomistuksensa Alfa Group -yhteenliittymän yhtiöissä on luovutettu, on osoitettava tämä (ks. analogisesti tuomio 11.9.2019, HX v. neuvosto, C-540/18 P, ei julkaistu, EU:C:2019:707, 50 kohta ja tuomio 27.6.2024, Servier ym. v. komissio, C-201/19 P, EU:C:2024:552, 124 kohta). Koska yhtiöiden osakeomistusten luovutusmenettelyihin, -tapoihin ja -edellytyksiin liittyvät todisteet ovat asiakirjoja, joihin neuvostolla tai jäsenvaltioilla ei ole mahdollisuutta tutustua, kantajalla on parhaat edellytykset esittää tällaiset todisteet henkilökohtaisen tilanteensa muuttumisen tueksi (ks. analogisesti tuomio 11.9.2024, Timtšenko ja Timtšenko v. neuvosto, T-644/22, valitus vireillä, EU:T:2024:621, 64 kohta).

135 Kantaja väittää, että käsiteltävässä asiassa hänen noin 16 prosentin osakeomistuksensa ABH Holdingsissa ja noin [*luottamuksellinen*] prosentin osakeomistuksensa CTF Holdingsissa siirrettiin väitetylle luovutuksensaajalle 14.3.2022 eli päivänä, joka edelsi hänen nimensä merkitsemistä riidanalaisiin luetteloihin. Kuten kantaja väittää, kyseisten osakeomistusten väitetty luovutuksensaaja hankki samanaikaisesti myös noin [*luottamuksellinen*] prosenttia ABH Holdingsin osakkeista ja toisen osakkeenomistajan omistamat noin [*luottamuksellinen*] prosenttia CTF Holdingsin osakkeista. Näin ollen sama luovutuksensaaja eli [*luottamuksellinen*] hankki samanaikaisesti paitsi noin 36 prosenttia ABH Holdingsin osakkeista myös noin 54 prosenttia CTF Holdingsin osakkeista. Kun otetaan huomioon ABH Holdingsilla olleet varat – Alfa Bank Russia ja AlfaStrakhovanie – ja CTF Holdingsilla olleet varat – jakeluyhtiö X 5 Retail Group ja venäläinen sijoitusyhtiö A1 –, kantaja vahvisti suullisessa käsittelyssä, että väitetyt luovutukset koskivat merkittäviä rahamääriä.

136 Käsiteltävän asian erityistilanteessa – ja koska kantaja vetoaa muun muassa henkilökohtaisen tilanteensa muuttumiseen, joka hänen mukaansa tapahtui päivää ennen hänen nimensä merkitsemistä riidanalaisiin luetteloihin – kantajan oli esitettävä todisteet, joilla osoitettiin, että ennen mainittua luetteloon merkitsemistä väitetyt luovutukset olivat merkinneet hänen osakeomistustensa tosiasiallista siirtymistä yksilöitävissä olevalle ja luovuttajasta riippumattomalle luovutuksensaajalle. Kantajan ABH Holdingsin ja CTF Holdingsin osakeomistusten siirroista väitetylle luovutuksensaajalle esitetyn näytön perusteella on näin ollen voitava osoittaa, että luovutus oli rajoittavia toimenpiteitä koskevien unionin oikeuden säännösten mukainen, mikä käsiteltävässä asiassa edellytti sen osoittamista, että osakeomistusten tosiasialliset siirrot olivat tapahtuneet sovellettavan kansallisen oikeuden ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti ennen varojen jäädyttämistä koskevien, kantajaan kohdistettujen toimenpiteiden voimaantuloa. Käsiteltävässä asiassa todisteisiin näiden kahden holdingyhtiön osakeomistusten tosiasiallisista siirroista oli sisällyttävä muun muassa kyseisten osakeomistusten luovutuksiin liittyvät asiakirjat, sovellettavan kansallisen oikeuden merkitykselliset säännökset sekä kyseessä olevien holdingyhtiöiden yhtiöjärjestysten määräykset.

137 Osoittaakseen, että hän oli tosiasiallisesti luopunut osakkaan oikeuksistaan, kantajan oli lisäksi esitettävä todisteet väitettyjä luovutuksia koskevista edellytyksistä, tavoista ja vastikkeista ja erityisesti kyseisten osakeomistusten luovutushinnasta. Toisin kuin kantaja väitti suullisessa käsittelyssä, tällaiset luovutushintaa koskevat tiedot ovat välttämättömiä sen arvioimiseksi, merkitsevätkö kantajan osakeomistusten väitetyt luovutukset sitä, että hän oli tosiasiallisesti luopunut ABH Holdingsin ja CTF Holdingsin osakkaan oikeuksistaan. Siinä tapauksessa, että luovuttaja myy osakeomistuksensa selvästi luovutuksen kohteena olevan omaisuuden arvoa alempaan hintaan, luovutuksen ei voida katsoa tapahtuneen riippumattoman kolmannen hyväksi (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2023, Mordashov v. neuvosto, T-248/22, ei julkaistu, EU:T:2023:573,

101 kohta), koska sen edun vuoksi, jonka tällainen hinta luovutuksensaajan hyväksi muodostaa, luovuttaja voisi tällaisessa tilanteessa käyttää luovutuksensaajan välityksellä edelleen vaikutusvaltaa sen yhtiön liiketoimintaan, jonka osakeomistukset on luovutettu, millä voitaisiin kyseenalaistaa tällaisen luovutuksen uskottavuus (ks. vastaavasti tuomio 5.3.2025, Ponomarenko v. neuvosto, T-249/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2025:202, 130 kohta). Näin ollen käsiteltävässä asiassa esitettyihin todisteisiin on myös sisällyttävä tietoja osakeomistusten luovutushinnasta ja niiden maksuehdoista.

138 On korostettava, että käsiteltävän asian olosuhteissa edellä 136 ja 137 kohdassa mainittujen todisteiden esittäminen ei voi muodostaa kohtuutonta taakkaa tai merkitä luottamuksellisten tietojen aiheetonta paljastamista. Kantajalla on nimittäin parhaat edellytykset esittää todisteet siitä, että hänen osakeomistuksensa ABH Holdingsissa ja CTF Holdingsissa on tosiasiallisesti siirretty ja että hän on tosiasiallisesti luopunut mainittujen yhtiöiden ja niihin etuyhteydessä olevien yhteisöjen osakkaan oikeuksistaan (ks. edellä 134 kohta).

139 Käsiteltävänä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa, joita luonnehtivat osakeomistusten merkittävät siirrot, joiden väitetään tapahtuneen varojen jäädyttämistä koskevien, kantajaan kohdistuneiden toimenpiteiden voimaantuloa edeltävänä päivänä (ks. edellä 135 kohta), sekä turvautuminen oikeudellisiin järjestelyihin, joissa on mukana useisiin valtioihin sijoittautuneita yhtiöitä (ks. edellä 128 ja 129 kohta), rajoittavien toimenpiteiden tehokkuus ja tuloksellisuus voitaisiin kyseenalaistaa, jos yhtiöiden osakeomistusten väitetyt luovutukset otettaisiin huomioon ilman todisteita, jotka osoittavat, että ne ovat todella tapahtuneet.

140 Tämän kanteen yhteydessä esitettyjen todisteiden osalta on tutkittava, riittävätkö ne osoittamaan, että kantaja oli tosiasiallisesti siirtänyt osakeomistuksensa ABH Holdingsissa ja CTF Holdingsissa ja että hän oli tosiasiallisesti luopunut mainittujen yhtiöiden ja niihin etuyhteydessä olevien yhteisöjen osakkaan oikeuksistaan ja että neuvosto oli siis tehnyt arviointivirheen katsoessaan, että kantaja oli edelleen yksi suurimmista Alfa Group -yhteenliittymän osakkeenomistajista.

141 Ensinnäkin kantaja väittää, että CTF Holdingsin osakeomistusten väitetty luovuttaminen [*luottamuksellinen*]:lle tapahtui päivänä, joka edelsi kantajan nimen merkitsemistä riidanalaisiin luetteloihin, eli 14.3.2022.

142 Kuten tämän tuomion 136 kohdasta ilmenee, kantajan on kuitenkin esitettävä muun muassa todisteet, jotka osoittavat, että asianomainen siirto suoritettiin rajoittavia toimenpiteitä koskevien unionin oikeuden säännösten mukaisesti.

143 Päätöksen 2022/429 2 artiklan ja täytäntöönpanoasetuksen 2022/427 2 artiklan mukaisesti kantajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet tulivat voimaan päivänä, jona kyseiset toimet julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä, eli 15.3.2022, joka oli päivää myöhemmin kuin kantajan CTF Holdingsin osakeomistusten väitetty luovutus tapahtui.

144 Tämän osalta on todettava, että asetuksen N:o 269/2014 2 artiklan 1 kohdassa säädetään muun muassa kaikkien luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille taikka niitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvien taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevien varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä. Kyseisen asetuksen 1 artiklan f alakohdan mukaan varojen jäädyttämisen käsitteellä tarkoitetaan ”toimia, joilla estetään kaikki sellainen varojen siirtäminen, kuljettaminen, muuntaminen, käyttö, käyttöön antaminen tai käsittely, joka muuttaisi niiden määrää, paljoutta, sijaintia, omistusta, hallintaa, luonnetta tai käyttötarkoitusta, taikka muut sellaiset muutokset,

jotka mahdollistaisivat varojen käytön, omaisuudenhoito mukaan luettuna”. Kyseisen asetuksen 1 artiklan g alakohdan mukaan varojen käsitteellä tarkoitetaan rahoitusomaisuutta ja kaikenlaisia taloudellisia etuja, joihin kuuluvat muun muassa – kuten ilmenee kyseisen säännöksen iii alakohdasta – julkisesti ja yksityisesti myytävät arvopaperit ja velkainstrumentit, myös osakkeet ja osuudet, arvopaperitodistukset, joukkovelkakirjat, omat vekselit, optiotodistukset, debentuurit ja johdannaissopimukset.

145 Näin ollen käsiteltävässä asiassa 15.3.2022 lähtien kaikki sellaiset varat jäädytettiin, jotka olivat kantajan omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa unionin alueella, mukaan lukien hänen unionissa olleet osakeomistuksensa yhtiöissä, eikä niitä voinut enää siirtää, kuljettaa, muuntaa, käyttää tai antaa käyttöön siten, että seurauksena olisi muun muassa ollut niiden omistusoikeuden muutos, hallinta tai muu muuttaminen, joka olisi voinut mahdollistaa niiden käyttämisen. Näin ollen ainoat mahdollisuudet kyseisten kantajan hallussa olleiden osakeomistusten vapauttamiseen muodostuivat joko hänen nimensä poistamisesta riidanalaisista luetteloista tai jostain toimivaltaisten viranomaisten hänelle myöntämästä, asetuksessa N:o 269/2014 säädetystä poikkeuksesta.

146 Osoittaakseen, että hän oli luovuttanut osakeomistuksensa CTF Holdingsissa, kantaja esitti kolme asiakirjaa.

147 Ensinnäkin asiakirjasta, joka esitettiin otteena CTF Holdingsin osakasluettelosta (kannekirjelmän liite A.27), on todettava, että kantaja mainitsee, mikä oli 16.3.2023 niiden osakkeiden lukumäärä, jotka kaksi kyseisessä asiakirjassa mainittua Kyprokselle sijoittautunutta yhtiötä absoluuttisesti omistivat, ilman mitään muita tietoja. Tarvitsematta lausua kyseisen asiakirjan todistusvoimasta on riittävää todeta, että tämän perusteella ei voida osoittaa, että kantajan CTF Holdingsin osakeomistusten luovutus tapahtui ennen 15.3.2022.

148 Kantaja esittää seuraavaksi Liechtensteiniin sijoittautuneen yhtiön omistustodistuksen, jolla hänen mukaansa vahvistetaan, että 18.1.2022 hän oli kyseisen yhtiön tosiasiallinen edunsaaja ja osakkeenomistaja (vastauksen liite C.10). Tarvitsematta lausua kyseisen asiakirjan todistusvoimasta on riittävää todeta, että tällä todistuksella ei ole merkitystä sen osoittamiseksi, että kantajan CTF Holdingsin osakeomistusten luovutus tapahtui ennen 15.3.2022. Kyseisessä 18.1.2022 päivätyssä todistuksessa tyydytään nimittäin toteamaan, että kantaja oli kyseisen Liechtensteiniin sijoittautuneen yhtiön tosiasiallinen edunsaaja ennen kyseisen yhtiön omistajuudessa väitetysti tapahtunutta muutosta.

149 Kantaja esittää lopuksi CTF Holdingsin tosiasiallisia edunsaajia koskevan rekisteriotteen, jonka Luxembourg Business Register on laatinut (vastauksen liite C.11) ja josta todellakin ilmenee, että kyseinen yhtiö oli kokonaan [*luottamuksellinen*]:n ja [*luottamuksellinen*]:n välillisessä omistuksessa.

150 On kuitenkin todettava, että kyseessä olevassa otteessa ei ole mitään tietoja päivästä, jona kantajan osakeomistukset CTF Holdingsissa siirrettiin [*luottamuksellinen*]:lle, eikä siirtoa koskevista edellytyksistä. Näin ollen siinä olevien, tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen perusteella ei voida osoittaa, että kantaja olisi tosiasiallisesti siirtänyt kyseisten osakeomistusten omistusoikeuden ennen häneen 15.3.2022 kohdistettujen riidanalaisten toimenpiteiden voimaantuloa.

151 Kun unionin yleinen tuomioistuin tiedusteli kantajalta suullisessa käsittelyssä siitä, että kyseisessä otteessa ei täsmennetty ajankohtaa, jona hänen osakeomistuksensa CTF Holdingsissa tosiasiallisesti siirtyivät, ja siitä, että kyseisestä otteesta ilmeni, että tietoja oli muokattu 25.4.2023 eli yli vuosi sen jälkeen, kun 15.3.2022 tapahtunut hänen varojensa jäädyttäminen oli tullut voimaan, kantaja väitti, että kyseinen ote osoitti, että osakeomistusten siirto tapahtui ennen viimeksi mainittua päivää sillä perusteella, että rekisterinpitäjä oli tarkistanut ilmoitetut tiedot. Koska kantaja ei ole tukenut tätä väitettä osoittamalla erityisesti kyseistä rekisteriä koskevan kansallisen säännöstön perusteella, että asianomaisen rekisterinpitäjän oli järjestelmällisesti tarkistettava rekisteriin toimitetut ilmoitukset, on katsottava, että kyseisen otteen perusteella ei voida osoittaa, että kyseiset osakeomistukset oli tosiasiallisesti luovutettu ennen viimeksi mainittua päivää.

152 On näin ollen todettava, että kantajan esittämien seikkojen perusteella ei voida osoittaa, että hän oli tosiasiallisesti siirtänyt osakeomituksensa CTF Holdingsissa ennen häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden voimaantuloa 15.3.2022.

153 On lisäksi todettava, että kun otetaan huomioon väitetyn luovutuksen läheisyys sen päivän kanssa, jona kantajan nimi merkittiin riidanalaisiin luetteloihin, ennen 15.3.2022 päivätyn kauppakirjan esittäminen ei voi yksinään riittää osoittamaan niiden osakeomistusten omistusoikeuden tosiasiallista siirtoa, jotka kantajalla oli CTF Holdingsissa ennen häneen kohdistettujen varojenjäädyttämistoimenpiteiden voimaantuloa. Yhtäältä on niin, että jotta katsottaisiin, että omistusoikeuden siirto oli tosiasiallisesti tapahtunut ja unionin oikeuden mukainen, on osoitettava, että siirto tapahtui ennen kyseisten toimenpiteiden voimaantuloa ja että se oli sovellettavien kansallisen oikeuden sääntöjen ja yhtiöjärjestysten määräysten mukainen. Toisaalta koska kantaja myönsi suullisessa käsittelyssä, ettei hän ollut edelleenkään saanut maksua kyseisten osakeomistusten hinnasta, on myös osoitettava, että luovutusta koskeviin sopimusehtoihin ei liittynyt purkavaa ehtoa siinä tapauksessa, että kauppahintaa ei makseta tai että maksua lykätään.

154 On lisäksi muistutettava, että kantajan kaikki osakeomistukset unioniin sijoittautuneissa yhtiöissä jäädytettiin 15.3.2022 lähtien, joten kyseisestä päivästä lähtien hänen Luxemburgiin sijoittautuneissa yhtiöissä olleiden osakeomistustensa siirtäminen, kuljettaminen tai muuntaminen edellytti toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa (ks. edellä 143–145 kohta). On kuitenkin todettava, että kantaja ei vetoa mihinkään toimivaltaisten viranomaisten myöntämään poikkeukseen kyseisten osakeomistusten vapauttamiseksi häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen.

155 Tästä seuraa, että koska ei ole olemassa todisteita siitä, että kantajan CTF Holdingsin osakeomistusten väitetty luovutus olisi tapahtunut rajoittavia toimenpiteitä koskevien unionin oikeuden säännösten mukaisesti, eikä siitä, että omistukset on tosiasiallisesti luovutettu ja ilman purkavia sopimusehtoja, neuvosto ei tehnyt arvionitivirhettä katsoessaan, että syyskuun 2023 toimien antamisajankohtana kantaja oli kyseisen yhtiön osakkeenomistaja.

156 Toiseksi kantaja väittää ABH Holdingsin osakeomistustensa väitetystä luovuttamisesta, että tämä tapahtui päivänä, joka edelsi hänen nimensä merkitsemistä riidanalaisiin luetteloihin, eli 14.3.2022.

157 Aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevista todisteista nro 9, nro 19 ja nro 20, jotka ovat lehtiartikkeleita, jotka koskevat ABH Holdingsin hallussa olleiden venäläisten varojen Venäjälle tapahtunutta siirtoa, johon kantaja osallistui, tosin ilmenee, että viimeksi mainittu siirsi kyseisen

yhtiön osakeomistuksensa [*luottamuksellinen*]:lle maaliskuussa 2022. Kyseisissä artikkeleissa ei kuitenkaan ole mitään tietoja siitä nimenomaisesta ajankohdasta, jona kantajan osakkeiden omistusoikeus tosiasiallisesti siirrettiin [*luottamuksellinen*]:lle, eikä erityisesti siitä, oliko siirto saatettu päätökseen ennen kantajaan kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista.

158 Ukrainan keskuspankista peräisin olevien todisteiden osalta on myös totta, että aineistossa WK 17621/2022 INIT olevasta todisteesta nro 1 ja aineistossa WK 10555/2023 INIT olevasta todisteesta nro 2 eli kyseisen laitoksen lehdistötiedotteista, joista ensimmäinen julkaistiin 28.10.2022 ja toinen 20.7.2023, ilmenee, että [*luottamuksellinen*]:lla[2] oli 40,9614 prosentin omistusosuus Sense Bankista (aiemmin Alfa Bank Ukraine, jonka ABH Holdings omisti) sen jälkeen, kun kantajan ja toisen osakkeenomistajan viimeksi mainitun yhtiön osakeomistusten väitettiin siirtyneen. Keskuspankin kyseisissä lehdistötiedotteissa korostetaan kuitenkin myös sitä, että viimeksi mainitut osakeomistukset oli hankittu ilman sen antamaa lupaa. Keskuspankin 5.6.2023 päivätystä ja komissiolle osoitetusta kirjeestä (aineiston WK 10555/2023 INIT todiste nro 1) ilmenee myös, että Ukrainan oikeuden mukaan sopimusta, jonka perusteella [*luottamuksellinen*] saattoi hankkia merkittävän osakeomistuksen Sense Bankissa, oli pidettävä pätemättömänä.

159 Ukrainan keskuspankin 15.4.2022 tekemästä päätöksestä, joka on vastauksen liitteenä (vastauksen liite C.3), on todettava, että kyseisen päätöksen päätösosan 1 kohdassa kyseinen laitos toteaa, että [*luottamuksellinen*] hankki merkittävän osakeomistuksen Sense Bankista vastoin Ukrainan oikeutta, jonka mukaan jokaisen, joka suunnittelee hankkivansa merkittävän osakeomistuksen ukrainalaisesta rahoituslaitoksesta, on ilmoitettava tästä ennalta kyseiselle keskuspankille ja odotettava tämän antamaa lupaa. Kyseisen päätöksen päätösosassa tai perusteluissa ei myöskään todeta nimenomaisesti, että [*luottamuksellinen*] olisi saanut kantajan ABH Holdingsin osakeomistuksien omistusoikeuden 14.3.2022. Kun on kyse viimeksi mainitun yhtiön Ukrainassa olevista varoista, kyseinen keskuspankki totesi näin ollen yksinomaan, että siirto tehtiin Ukrainan pankkilainsäädännön vastaisesti.

160 Tästä seuraa, että Ukrainan keskuspankin 15.4.2022 tekemä päätös ei voi osoittaa, että kantajan ABH Holdingsin osakeomistukset oli siirretty [*luottamuksellinen*]:lle ennen 15.3.2022.

161 On todettava, että kantajan esittämillä muilla todisteilla ei voida myöskään osoittaa, että hänen ABH Holdingsin osakeomistustensa omistusoikeus oli tosiasiallisesti siirretty [*luottamuksellinen*]:lle ennen 15.3.2022.

162 ABH Holdingsin tilintarkastajien laatimasta lausunnosta (kannekirjelmän liite A.30) sekä kyseisen yhtiön asianajotoimiston laatimasta lausunnosta (kannekirjelmän liite A.25) on todettava, ettei kummassakaan niistä todeta yksiselitteisesti, että kantajan kyseisissä yhtiöissä olleiden osakeomistusten omistusoikeuksien siirto olisi tosiasiallisesti tapahtunut ennen kyseistä ajankohtaa. Yhtäältä ensimmäisessä kyseisistä lausunnoista todetaan, että ”maaliskuussa 2022 kantaja myi kaikki [kyseisen yhtiön] osakkeensa eikä ollut enää sen osakkeenomistaja”, toteamatta selkeästi, minä nimenomaisena ajankohtana osakkeet oli tosiasiallisesti siirretty. Toisaalta toisessa lausunnossa tyydytään toteamaan osakkeenomistajien äänestysvapaus. Kyseisessä lausunnossa tosin luetellaan asiakirjat, joihin kuuluvat muun muassa kantajalla kyseisessä yhtiössä olleiden osakkuuksien myyntiä [*luottamuksellinen*]:lle 14.3.2022 koskeneet kauppakirjat, asianomaisen yhtiön yhtiöjärjestys, osakassopimus, tällaisen yhtiön ja nimettyjen henkilöiden välisiä sopimussuhteita koskevat tiedot ja vielä 25.4.2022 tehty sitoumus kyseisen yhtiön ja

[2] Luottamukselliset tiedot poistettu.

[*luottamuksellinen*]:n välillä. Koska näitä asiakirjoja, jotka eivät ole lausunnon liitteenä, ei ole esitetty, on kuitenkin mahdotonta määrittää, tapahtuiko kyseisten osakeomistusten omistusoikeuden siirto tosiasiallisesti ennen 15.3.2022.

163 ABH Holdingsin johtajan 6.4.2022 laatimasta lausunnosta (kannekirjelmän liite A.30), jonka mukaan kantajalla ei enää ollut omistusosuuksia yhtiössä sen jälkeen, kun hän väitetysti myi kyseisen yhtiön osakeomistustensa kolmannelle 14.3.2022, on todettava, että edellä 95 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaisesti yhtiön, jossa kantaja oli osakkeenomistaja, johtajan antaman lausunnon todistusarvo on asetettava oikeisiin mittasuhteisiin (tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 153 kohta). Koska muita tällaista väitettä tukevia todisteita ei ole, pelkästään tällä lausunnolla ei voida osoittaa, että kyseisten osakeomistusten omistusoikeus oli tosiasiallisesti siirtynyt 14.3.2022.

164 Luxembourg Business Registerin laatimasta ABH Holdingsin tosiasiallisten edunsaajien rekisteriotteesta on – kyseisen asiakirjan, joka ei sisällä rekisterinpitäjän allekirjoitusta, luotettavuudesta riippumatta – todettava, että viimeisen muutoksen päivämääräksi mainitaan 22.3.2022 eli viikko sen jälkeen, kun kantajaan kohdistetut varojen jäädyttämistoimenpiteet tulivat voimaan. Käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa, joita luonnehtivat osakeomistusten merkittävät siirrot, joiden väitetään tapahtuneen kyseisten toimenpiteiden voimaantuloa edeltävänä päivänä (ks. edellä 135 kohta), kyseinen ote ei voi riittää osoittamaan, että kantaja oli tosiasiallisesti siirtänyt kyseisen yhtiön osakeomistustensa omistusoikeuden ennen varojensa jäädyttämistä. Jo edellä 151 kohdassa esitetyistä syistä ei voida katsoa, että kyseinen ote osoittaa, että mainittujen osakeomistusten omistusoikeuden tosiasiallinen siirto tapahtui ennen 15.3.2022.

165 On lisäksi todettava, että kun otetaan huomioon väitetyn luovutuksen läheisyys sen ajankohdan kanssa, jona kantajan nimi merkittiin riidanalaisiin luetteloihin, ennen 15.3.2022 päivätyn kauppakirjan esittäminen ei voi yksinään riittää osoittamaan niiden osakeomistusten omistusoikeuden tosiasiallista siirtoa, jotka kantajalla ABH Holdingsissa oli, ennen häneen kohdistettujen varojenjäädyttämistoimenpiteiden voimaantuloa. Yhtäältä on niin, että jotta omistusoikeuden siirto olisi unionin oikeuden mukainen, on osoitettava, että siirto tapahtui ennen kyseisten toimenpiteiden voimaantuloa ja että se oli sovellettavien kansallisen oikeuden sääntöjen ja yhtiöjärjestysten määräysten mukainen. Toisaalta koska kantaja myönsi suullisessa käsittelyssä, ettei hän ollut edelleenkään saanut maksua kyseisten osakeomistusten luovutushinnasta, hänen on myös osoitettava, että luovutusta koskeviin sopimusehtoihin ei liittynyt purkavaa ehtoa siinä tapauksessa, että kauppahintaa ei makseta tai että maksua lykätään.

166 Edellä 157–165 kohdassa esitetyn perusteella on näin ollen katsottava, että neuvosto ei tehnyt arviointivirhettä katsoessaan, että syyskuun 2023 toimien antamishetkellä kantaja oli ABH Holdingsin osakkeenomistaja.

167 Koska neuvosto siis katsoi perustellusti, että kantaja oli CTF Holdingsin (ks. edellä 155 kohta) ja ABH Holdingsin (ks. edellä 166 kohta) osakkeenomistaja, sitä ei voida moittia siitä, että se olisi tehnyt arvionitivirheen luokitellessaan kantajan yhdeksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista syyskuun 2023 toimien antamishetkellä.

168 On kiistatonta, että Alfa Bank Russia on yksi suurimmista venäläisistä yksityisistä liikepankeista, että AlfaStrakhovanie on yksi Venäjän suurimmista vakuutusyhtiöistä ja että X5 Retail Group on yksi vähittäiskaupan alan tärkeimmistä yhtiöistä Venäjällä. On ilmeistä, että A1 (aiemmin Alfa-Eco) on yksi suurimmista Venäjälle sijoittautuneista sijoitusyhtiöistä.

169 Kun otetaan huomioon Alfa Group -yhteenliittymän yhtiöiden Venäjällä harjoittaman toiminnan merkittävyys, neuvosto saattoi näin ollen arviointivirhettä tekemättä katsoa, että kantaja oli muutetun g alakohdan perusteen ensimmäisessä osassa tarkoitettu Venäjällä toimiva johtava liike-elämän edustaja.

170 Kantajan muilla argumenteilla ei voida kyseenalaistaa tätä päätelmää.

171 Ensinnäkin kantajan väitteitä, jotka koskevat sitä, että johtotehtävän hoitaminen on välttämätön edellytys sille, että henkilö katsotaan muutetun g perusteen ensimmäisessä osassa tarkoitetulla tavalla ”johtavaksi”, ei voida hyväksyä. Koska pelkät merkittävät pääomaomistukset yhdessä tai useassa merkittävässä yhtiössä voivat riittää siihen, että henkilö luokitellaan johtavaksi liike-elämän edustajaksi, johtotehtävän hoitaminen ei ole välttämätön edellytys sille, että luonnollinen henkilö luokitellaan ”johtavaksi” liike-elämän edustajaksi (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 151 kohta). Näin ollen se, että useita vuosia ennen alkuperäisten toimien antamista kantaja ei enää hoitanut johtotehtävää Alfa Group -yhteenliittymään etuyhteydessä olevissa yhteisöissä, on merkityksetöntä.

172 Toiseksi on myös hylättävä kantajan väitteet, joiden mukaan hän ei toiminut Venäjällä sillä perusteella, että arvonlisäveroalan oikeuskäytännöstä ilmenee, että pelkkä tosiasiallinen tai oletettu osakkeiden omistaminen ei sellaisenaan riitä muodostamaan ”taloudellisen toiminnan” harjoittamista. On nimittäin muistutettava, että taloudellisen toiminnan käsite arvonlisäveroalalla kuuluu erilaiseen oikeudelliseen asiayhteyteen kuin se, johon kuuluu muutettu g peruste, jonka ensimmäinen osa koskee ”Venäjällä toimivia” johtavia liike-elämän edustajia (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2024, OT v. neuvosto, T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606, 92 kohta).

173 Kolmanneksi on hylättävä kantajan väitteet, jotka koskevat sitä, että hän ei kuulunut sen olettaman soveltamisalaan, joka koskee johtavien liike-elämän edustajien ja Venäjän hallituksen keskinäistä riippuvuussuhdetta, koska hän ei kuulunut Putinin läheisten liike-elämän edustajien ryhmään ja koska ensimmäinenkään hänen yrityksistään ei saanut etuuskohtelua viranomaisilta. Tämän osalta on ensinnäkin korostettava, että muutetun g perusteen ensimmäisellä osalla pyrittiin yksinomaan ottamaan käyttöön objektiivinen, itsenäinen ja riittävä peruste, jolla voitaisiin oikeuttaa tiettyjen henkilöiden nimen merkitseminen riidanalaisiin luetteloihin, mikä edellyttää sitä, että neuvosto esittää todisteet kahdesta kumulatiivisesta edellytyksestä eli yhtäältä siitä, että kyseinen henkilö on johtava liike-elämän edustaja, ja toisaalta siitä, että kyseinen henkilö toimii Venäjällä. Kantaja ei näin ollen voi väittää, että kyseisessä osassa otetaan käyttöön olettama (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 9.7.2020, Haswani v. neuvosto, C-241/19 P, EU:C:2020:545, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Seuraavaksi on niin, että – kuten edellä 124 kohdassa todettiin – kyseisen merkitsemisen oikeuttamiseksi mainitun osan perusteella ei ole tarpeen esittää todisteita siitä, että kantajan ja Venäjän hallinnon välillä on yhteys, eikä todisteita kyseisen hallinnon tukemisesta tai siitä hyötymisestä. Näin ollen kyseisen osan soveltamiseksi se, onko kantaja Putinin läheinen henkilö, joka liittyy KGB:hen tai Pietarin verkostoon, toimiiko hän valtion määräysvallassa olevilla aloilla tai onko hän hyötynyt julkisista hankinnoista tai veroetuuksista tai saanut erityiskohtelua, on merkityksetöntä. Tämä pätee myös väitteeseen siitä, että yhdenkään hänen yhtiönsä hallituksessa ei ole ollut Venäjän hallituksen ministeriä eikä henkilökohtaista fidusiaaria.

174 Neljänneksi sikäli kuin kantaja pyrkii väittämään, että neuvosto teki arviointivirheen sillä perusteella, että Alfa Group -yhteenliittymällä ei ole oikeushenkilöllisyyttä, joten on mahdotonta olla sen osakkeenomistaja, on todettava, että tällaiset väitteet eivät voi menestyä. Kyseisen

yhteenliittymän osakkeenomistajan ominaisuus voi nimittäin koskea kaikkia kyseiseen yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2024, OT v. neuvosto, T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606, 116 kohta). Kuten aineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevasta todisteesta nro 2 eli AlfaStrakhovanien internetsivustosta ilmenee, kyseinen yhtiö lisäksi esittelee itsensä ”finanssi- ja teollisuuskonserni Alfa Groupiin” kuuluvaksi.

175 Edellä esitetystä seuraa, että kantaja ei ole osoittanut, että neuvosto oli tehnyt arviointivirheen pysyttäessään syyskuun 2023 toimet antamalla hänen nimensä riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäinen osan perusteella.

176 Toiseksi ja ylimääräisesti on todettava, että – toisin kuin päätökseen 2022/329 perustuvan päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan alkuperäisversiossa ja muutetun g perusteen ensimmäisessä osassa, joissa mainitaan nimenomaisesti ”johtavat liike-elämän edustajat”– muutetun g perusteen kolmannessa osassa laajennetaan riidanalaisten toimenpiteiden henkilöllistä soveltamisalaan siten, että siinä ei enää edellytetä, että liike-elämän edustajat ovat ”johtavia”.

177 On korostettava, että kun otetaan huomioon neuvoston tavoitteet, jotka palautetaan mieleen päätöksen 2023/1094 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa ja jotka muodostuvat siitä, että Venäjän viranomaisia painostetaan mahdollisimman tehokkaasti, jotta ne lopettavat Ukrainassa epävakautta aiheuttavat toimensa ja politiikkansa, liike-elämän edustajien käsite koskee yksinomaan luonnollisia henkilöitä, jotka harjoittavat laadullisesti tai määrällisesti merkittävää taloudellista toimintaa talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle ja joiden nimen merkitseminen asianomaiseen luetteloon saattaa näin ollen lisätä Venäjän federaation niiden toimien kustannuksia, joilla pyritään heikentämään Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä, ja siis lisätä Venäjän federaatioon, joka on vastuussa hyökkäyksestä Ukrainaan, kohdistuvaa painetta (ks. vastaavasti tuomio 29.1.2025, Vinokurov v. neuvosto, T-1106/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2025:106, 48 kohta).

178 Lisäksi on todettava talouden aloista, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, että muutetun g perusteen kolmannen osan sanamuodosta ilmenee yksiselitteisesti, että juuri talouden alan eikä luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, jonka nimi on merkitty riidanalaisiin luetteloihin, on muodostettava merkittävä tulonlähde Venäjän federaation hallitukselle. Päätöksessä 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, ei tosin määritellä merkittävän tulonlähteen käsitettä. On kuitenkin niin, että adjektiivin ”merkittävä”, joka liittyy substantiiviin tulonlähde, käyttäminen merkitsee sitä, että kyseisen tulonlähteen on oltava huomattava eikä pelkästään vähäinen (ks. vastaavasti tuomio 29.1.2025, Vinokurov v. neuvosto, T-1106/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2025:106, 49 kohta).

179 Käsiteltävässä asiassa kantaja myöntää, että syyskuun 2023 toimien antamisajankohtana hän oli edelleen Rosvodokanalin osakkeenomistaja. On todettava, että Alfa Group -yhteenliittymän esittelyasiakirjassa (vastineen liite B.2) kyseinen yhtiö kuvaillaan yhdeksi suurimmista venäläisistä vesi- ja jätevesihuollon alan yksityisistä toimijoista, joka tarjoaa palveluja noin viidelle miljoonalle asiakkaalle ja joka harjoittaa toimintaansa seitsemässä venäläiskaupungissa ja työllistää noin 10 000 henkilöä. Kuten lisäksi todistusaineistossa WK 10524/2023 REV 1 olevasta todisteesta nro 2 ilmenee, kyseinen yhtiö mainitaan mainittuun yhteenliittymään kuuluvaksi yhtiöksi.

180 On näin ollen katsottava, että yksinomaan siksi, että kantaja on Rosvodokanalin osakkeenomistaja, hän harjoittaa laadullisesti tai määrällisesti merkittävää taloudellista toimintaa, joten hän kuuluu muutetun g perusteen kolmannessa osassa tarkoitettuihin liike-elämän edustajiin.

181 Oikeuskäytännön mukaan vesi- ja jätevesihuollon ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän hallitukselle, koska se tuotti verotuloja yli 94 miljardia Venäjän ruplaa (RUB) (n. 967 miljoonaa euroa) vuonna 2022 (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2024, OT v. neuvosto, T-286/23, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:606, 126 ja 127 kohta).

182 Kantajan suullisessa käsittelyssä esittämiä väitteitä, jotka koskivat sitä, että Rosvodokanalin maksamat verot edustivat vain hyvin pientä osaa kyseisen alan maksamasta kokonaisveromäärästä, ei voida hyväksyä. Kuten edellä 178 kohdassa muistutettiin, merkitystä on alan tuottamilla tuloilla eikä asianomaisen henkilön tai yhteisön maksamilla veroilla.

183 Tästä seuraa, että yksinomaan se, että kantaja oli Rosvodokanalin osakkeenomistaja silloin, kun syyskuun 2023 toimet annettiin, riittää siihen, että hänen henkilökohtainen tilanteensa kuuluu muutetun g perusteen kolmannen osan soveltamisalaan.

184 Kaiken edellä esitetyn perusteella neuvosto ei tehnyt arviointivirhettä, kun se katsoi syyskuun 2023 toimien antamisajankohtana, että kantaja oli muutetun g perusteen ensimmäisessä osassa tarkoitettu Venäjällä toimiva johtava liike-elämän edustaja ja muutetun g perusteen kolmannessa osassa tarkoitettu liike-elämän edustaja, joka toimii alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

185 Oikeuskäytännössä on todettu rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta annetun päätöksen laillisuusvalvonnasta, että – kun otetaan huomioon toimenpiteiden ennalta ehkäisevä luonne – jos unionin tuomioistuimet katsovat, että ainakin yksi esitetyistä perusteista on riittävän tarkka ja konkreettinen, että sille on näyttöä ja että se on sellaisenaan riittävä perusta kyseisen päätöksen tueksi, se, ettei näin olisi muiden kyseisten perusteiden osalta, ei voisi oikeuttaa kyseisen päätöksen kumoamista (tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 72 kohta ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 186 kohta).

186 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan neuvosto teki arviointivirheen, kun se päätti pysyttää kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa syyskuun 2023 toimet antamalla, on hylättävä tarvitsematta tutkia kantajan muita argumentteja, joilla pyritään riitauttamaan hänen nimensä pysyttäminen riidanalaisissa luetteloissa d perusteen perusteella.

c) Maaliskuun 2024 toimet

187 Kantaja väittää, että maaliskuusta 2022 lähtien hän ei ole enää ollut Alfa Group -yhteenliittymän osakkeenomistaja. Hän väittää luovuttaneensa osakeomistuksensa Alfa Bank Russiassa, AlfaStrakhovanie Russiassa ja CTF Holdingsissa.

188 Kantaja katsoo 10.4.2024 annetun tuomion Aven v. neuvosto (T-301/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:214) ja 10.4.2024 annetun tuomion Fridman v. neuvosto (T-304/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:215) perusteella, että hänen nimensä pysyttäminen riidanalaisissa luetteloissa merkitsee perusteetonta erilaista kohtelua hänen henkilökohtaisen tilanteensa ja niiden kantajien tilanteen välillä, jotka olivat asianosaisina mainittujen tuomioiden antamiseen johtaneissa tapauksissa.

189 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

190 Yleisestä asiayhteydestä, jonka perusteella neuvosto toteutti asianomaiset riidanalaiset toimenpiteet (ks. edellä 88 kohta), on todettava, että maaliskuun 2024 toimien antamispäivänä Ukrainan tilanne oli edelleen vakava. Kyseiset toimenpiteet olivat sen mukaan edelleen perusteltuja myös siihen niille asetettuun tavoitteeseen nähden, joka on painostaa mahdollisimman tehokkaasti Venäjän viranomaisia, jotta ne lopettavat Ukrainassa epävakautta aiheuttavat toimensa ja politiikkansa sekä sotilaallisen hyökkäyksensä Ukrainaan, ja lisätä niitä kustannuksia, joita Venäjän tasavallalle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimista.

191 Kantajan henkilökohtaisesta tilanteesta on todettava, että maaliskuun 2024 toimien luetteloon merkitsemisen perusteissa häntä ei enää luonnehdita ”suureksi osakkeenomistajaksi” Alfa Group -yhteenliittymässä vaan hänen katsotaan olevan ”yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista”. On näin ollen katsottava, että kyseessä ovat olennaisilta osin samat perusteet kuin syyskuussa 2023 annettujen toimien perusteet.

192 Tältä osin on todettava, että maaliskuun 2024 toimien antamiseen johtaneessa uudelleentarkastelumenettelyssä kantaja ei vedonnut mihinkään uuteen seikkaan osoittaakseen, ettei hän ollut enää yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista.

193 Osoittaakseen, ettei hän ollut enää yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista ABH Holdingsin välityksellä, kantaja toimitti kanteen tarkistamista koskevan kirjelmän yhteydessä otteen kyseisen yhtiön tosiasiallisten edunsaajien rekisteristä, jonka oli laatinut Luxembourg Business Register (edellä mainitun kirjelmän liite E.5) ja jossa – toisin kuin kannekirjelmän liitteessä A.28 olevassa otteessa – on rekisterinpitäjän allekirjoitus.

194 Ensinnäkin muutetun g perusteen ensimmäisen osan soveltamisesta kantajaan on todettava, että kantaja ei ole esittänyt mitään uutta seikkaa osoittaakseen, että hänen CTF Holdingsin osakeomistustensa omistusoikeuden siirto oli tosiasiallisesti toteutunut ennen häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden voimaantulopäivää. Edellä 142–155 kohdassa esitetyistä syistä on näin ollen todettava, ettei neuvosto tehnyt arviointivirhettä katsoessaan, että kantaja oli mainitun yhtiön osakkeenomistaja maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana.

195 Kantajan ABH Holdingsissa olleiden osakeomistustensa väitetystä luovutuksesta on todettava, että koska tosiasiallisia edunsaajia koskevassa rekisteriotteessa, joka sisältää rekisterinpitäjän allekirjoituksen, ei mainita tarkkaa ajankohtaa, jona kyseiset osakeomistukset siirrettiin luovutuksensaajalle, on katsottava edellä 164 ja 165 kohdassa esitetyistä syistä, että tämä ote ei riitä osoittamaan, että kyseisten osakeomistusten omistusoikeus oli tosiasiallisesti siirretty ennen 15.3.2022. Koska luovutuksensaaja ei myöskään ollut täyttänyt maksuvelvollisuuttaan, on niin ikään osoitettava, että luovutusta koskeviin sopimusehtoihin ei ollut liitetty purkavaa ehtoa kauppahinnan maksamatta jättämisen varalta. Edellä 157–165 kohdassa esitetyistä syistä on näin ollen todettava, ettei neuvosto tehnyt arviointivirhettä katsoessaan, että kantaja oli mainitun yhtiön osakkeenomistaja maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana.

196 Tästä seuraa, että neuvosto saattoi katsoa, että kantaja oli yksi Alfa Group -yhteenliittymän suurimmista osakkeenomistajista maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana, joten hänen nimensä pysyttäminen riidanalaisissa luetteloissa muutetun g perusteen ensimmäisen osan perusteella oli perusteltua.

197 Koska kantaja myönsi suullisessa käsittelyssä olleensa vielä Rosvodokanalin osakkeenomistaja maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana, edellä 179–183 kohdassa esitetyistä syistä hänen nimensä riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen pysyttäminen oli joka tapauksessa perusteltua muutetun g perusteen kolmannen osan nojalla pelkästään siksi, että hän oli kyseisen yhtiön osakkeenomistaja.

198 Kantaja ei myöskään voi väittää, että hänen nimensä riidanalaisiin luetteloihin merkitsemisen pysyttäminen merkitsisi perusteetonta erilaista kohtelua Fridmanin ja Avenin tilanteeseen nähden sen vuoksi, että heitä koskevat toimet kumottiin 10.4.2024 annetulla tuomiolla Aven v. neuvosto (T-301/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:214) ja 10.4.2024 annetulla tuomiolla Fridman v. neuvosto (T-304/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:215). Kuten 10.4.2024 annetun tuomion Aven v. neuvosto (T-301/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:214) ja 10.4.2024 annetun tuomion Fridman v. neuvosto (T-304/22, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2024:215) perusteluista ilmenee, kantajien nimien merkitseminen luetteloihin, joista oli kyse kyseisiin tuomioihin johtaneissa tapauksissa, ei perustunut alkuperäiseen g perusteeseen eikä myöskään muutettuun g perusteeseen.

199 Kaiken edellä esitetyn perusteella neuvosto ei tehnyt arviointivirhettä, kun se katsoi maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana, että kantaja oli muutetun g perusteen ensimmäisessä osassa tarkoitettu Venäjällä toimiva johtava liike-elämän edustaja ja muutetun g perusteen kolmannessa osassa tarkoitettu liike-elämän edustaja, joka toimii alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

200 Oikeuskäytännössä on todettu rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta annetun päätöksen laillisuusvalvonnasta, että kun otetaan huomioon toimenpiteiden ennalta ehkäisevä luonne, jos unionin tuomioistuimet katsovat, että ainakin yksi esitetyistä perusteista on riittävän tarkka ja konkreettinen, että sille on näyttöä ja että se on sellaisenaan riittävä perusta kyseisen päätöksen tueksi, se, ettei näin olisi muiden kyseisten perusteiden osalta, ei voisi oikeuttaa kyseisen päätöksen kumoamista (tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 72 kohta ja tuomio 15.11.2023, OT v. neuvosto, T-193/22, EU:T:2023:716, 186 kohta).

201 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste, joka koskee arviointivirhettä maaliskuun 2024 toimien antamisen yhteydessä, on hylättävä tarvitsematta tutkia kantajan muita argumentteja, joilla pyritään riitauttamaan hänen nimensä pysyttäminen riidanalaisissa luetteloissa d perusteen perusteella.

202 Arviointivirhettä koskeva ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

3. Suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskeva toinen kanneperuste

203 Kantaja katsoo, että häneen kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä loukataan SEU 5 artiklan 4 kohdassa vahvistettua suhteellisuusperiaatetta. Hänen mukaansa on niin, että koska Alfa Bankin nimi on merkitty riidanalaisiin luetteloihin edellä 12 kohdassa mainituilla 13.3.2023 annetuilla toimilla, on epätarkoituksenmukaista pysyttää kantajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi. Hän katsoo, että koska hän ei ole koskaan johtanut kyseistä rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevaa yhtiötä, koska hän ei asu Venäjällä ja koska hän ei ole verovelvollinen kyseisessä maassa, hänen nimensä pysyttämisellä

riidanalaisissa luetteloissa ei voida saavuttaa tavoiteltuja päämääriä eli painostaa venäläisiä päättäjiä. Kantaja katsoo myös, että koska hän ei ole enää yhtiöiden osakkeenomistaja eikä hänellä ole hallinto- tai johtotehtäviä missään niistä, hän ei voi vaikuttaa niiden toimintaan.

204 Kantaja väittää lisäksi, että poikkeukset, joiden perusteella on mahdollista pyytää tiettyjen varojen vapauttamista perustarpeiden täyttämiseksi, eivät ole tehokkaita, kun otetaan huomioon esteet, joihin hän on törmännyt kansallisten viranomaisten pannessa niitä täytäntöön ja rahoituslaitosten asettaessa varoja hyödynnettäväksi.

205 Kantaja katsoo lisäksi, että kun otetaan huomioon komission suunnitelmat hyväksyä säännöt jäädytetyn omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta ja takavarikoinnista, rajoittavien toimenpiteiden ei voida enää katsoa olevan luonteeltaan väliaikaisia, turvaavia ja ennalta ehkäiseviä.

206 Kantaja moittii neuvostoa myös siitä, ettei se ole tehnyt rajoittavien toimenpiteiden vaikutustenarviointia sen määrittämiseksi, olivatko ne todella edistäneet tavoiteltujen päämäärien saavuttamista. Hän katsoo, että rajoittavien toimenpiteiden päämääriä ei ole käsiteltävässä asiassa saavutettu, koska sota on hävitty.

207 Neuvosto kiistää kantajan väitteet.

208 On muistutettava, että suhteellisuusperiaate, joka kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin ja joka toistetaan SEU 5 artiklan 4 kohdassa, edellyttää, että kyseessä olevan säännöstön legitiimit tavoitteet ovat toteutettavissa unionin oikeuden säännöksessä säädettyjen keinojen avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi (tuomio 15.11.2012, Al-Aqsa v. neuvosto ja Alankomaat v. Al-Aqsa, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, 122 kohta ja tuomio 1.6.2022, Prigozhin v. neuvosto, T-723/20, ei julkaistu, EU:T:2022:317, 133 kohta).

209 Oikeuskäytännössä täsmennetään tämän osalta, että suhteellisuusperiaatteen noudattamista koskevan tuomioistuinvalvonnan osalta unionin lainsäätäjällä on katsottava olevan laaja harkintavalta aloilla, joilla siltä edellytetään poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekemistä ja joilla sen on suoritettava monitahoisia arviointeja. Näillä aloilla toteutettu toimenpide voidaan näin ollen katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos tällainen toimenpide on ilmeisen soveltumaton toimivaltaisen toimielimen tavoittelemaan päämäärään (ks. tuomio 30.11.2016, Rotenberg v. neuvosto, T-720/14, EU:T:2016:689, 179 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

210 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kyseisillä rajoittavilla toimenpiteillä vastataan yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen, jonka unioni on sellaiseksi tunnustanut ja jolla voidaan oikeuttaa huomattavatkin kielteiset seuraukset tietyille toimijoille (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 150 kohta). Niillä nimittäin pyritään painostamaan Venäjän viranomaisia, jotta ne lopettavat Ukrainassa epävakautta aiheuttavat toimensa ja politiikkansa. Erityisesti toteuttamalla rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat Venäjällä toimiviin johtaviin liike-elämän edustajiin sekä liike-elämän edustajiin, jotka toimivat aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, neuvosto pyrkii yhtäältä hyödyntämään vaikutusvaltaa, joka näillä henkilöillä voi olla Venäjän hallintoon, kannustamalla heitä painostamaan kyseistä hallitusta muuttamaan politiikkaansa, ja toisaalta lisäämään Venäjän federaation niiden toimien kustannuksia, joilla pyritään heikentämään Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä. On näin ollen ilmeistä,

että unioni pyrkii supistamaan Venäjän valtion tuloja ja painostamaan Venäjän hallitusta heikentääkseen sen kykyä rahoittaa Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä uhkaavia toimia ja saadakseen ne loppumaan vakauden säilyttämiseksi Euroopassa ja koko maailmassa. Kyse on päämäärästä, joka kuuluu yhteisellä ulko- ja turvallisuuspolitiikalla tavoiteltuihin päämääriin, jotka mainitaan SEU 21 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja joihin kuuluvat esimerkiksi rauhan säilyttäminen, konfliktien estäminen ja kansainvälisen turvallisuuden lujittaminen.

211 On näin ollen katsottava, että kantajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet eivät ole ilmeisen soveltumattomia tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi. Tätä toteamusta ei voida kyseenalaistaa sillä, että Alfa Bankin nimi on lisätty riidanalaisiin luetteloihin. Koska kantaja kuuluu muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan soveltamisalaan, pelkästään se seikka, että rajoittavat toimenpiteet kohdistuvat myös yhteisöön, johon hän on etuyhteydessä, ei ole omiaan tekemään kantajaa koskevista toimenpiteistä ilmeisen soveltumattomia tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi, koska kantajan henkilökohtaiset varat on erotettava mainitun yhtiön varoista. On lisäksi todettava, että Alfa Group -yhteenliittymä ei rajoitu kyseiseen yhtiöön vaan käsittää myös AlfaStrakhovanien, X5 Retail Groupin, A1:n ja Rosvodokanalin.

212 Kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden tarpeellisuudesta on todettava, että sellaiset vaihtoehtoiset ja vähemmän rajoittavat toimenpiteet kuin ennakkolupajärjestelmä tai velvollisuus perustella saatujen varojen käyttö jälkikäteen eivät mahdollista edellä 210 kohdassa mieleen palautettujen tavoiteltujen päämäärien saavuttamista yhtä tehokkaasti (ks. vastaavasti tuomio 30.11.2016, Rotenberg v. neuvosto, T-720/14, EU:T:2016:689, 182 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

213 Sikäli kuin kantaja väittää, että Alfa Bankin nimen merkitseminen riidanalaisiin luetteloihin voi olla vähemmän rajoittava vaihtoehtoinen toimenpide, jolla tavoitellut päämäärät voidaan saavuttaa yhtä tehokkaasti, tällainen väite on hylättävä. Kantajan omaisuus nimittäin eroaa mainitun yhtiön omaisuudesta eikä se rajoitu pelkästään kyseisen rahoituslaitoksen hallussa oleviin varoihin.

214 On lisäksi muistettava, että rajoittavat toimenpiteet ovat väliaikaisia ja peruutettavissa olevia rajoituksia ja että poikkeuksia on mahdollista myöntää.

215 Kantaja ei voi kyseenalaistaa tätä toteamusta väittämällä, että hän on kohdannut vaikeuksia päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna, 2 artiklan 3 ja 4 kohdassa ja asetuksen N:o 269/2014 4 artiklan 1 kohdassa, 5 artiklan 1 kohdassa ja 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen poikkeusten täytäntöönpanon yhteydessä. Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ainoastaan toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on valvoa unionin toimien kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden pätevyyttä (ks. vastaavasti tuomio 11.7.1996, Branco v. komissio, T-271/94, EU:T:1996:103, 53 kohta ja tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 268 kohta). Näin ollen siinä tapauksessa, että kansallisilla tuomioistuimilla on vaikeuksia tulkita edellä mainittuja poikkeuksia, niillä on mahdollisuus esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö SEUT 267 artiklan nojalla. Unionin yleisellä tuomioistuimella ei myöskään ole SEUT 263 artiklan nojalla toimivaltaa ratkaista kantajan ja sellaisten rahoituslaitosten välisiä riitoja, jotka eivät aseta varoja kantajan hyödynnettäväksi, vaikka toimivaltainen kansallinen viranomainen on antanut siihen luvan.

216 Komission suunnitelmalla jäädytetyn omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta ei myöskään aseteta kyseenalaiseksi sitä, että rajoittavat toimenpiteet ovat väliaikaisia ja peruutettavissa. Kuten neuvosto toteaa, syyskuun 2023 toimien ja maaliskuun 2024 toimien antamisajankohtana voimassa olleessa säännöstössä ei säädetä mahdollisuudesta tuomita menetetyksi rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden varoja, jos asetuksen N:o 269/2014, sellaisena kuin se on muutettuna, säännöksiä ei ole rikottu. Tältä osin on todettava, että asetuksen 15 artiklan 1 kohdassa säädetään ”asianmukaisista toimenpiteistä” asetuksen rikkomisesta saadun hyödyn menetetyksi tuomitsemiseksi. Tästä seuraa, että neuvosto on jättänyt kansallisille viranomaisille harkintavaltaa menetetyksi tuomitsemisen määrittelyn, luonteen ja ulottuvuuden osalta (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2024, Timtšenko ja Timtšenko v. neuvosto, T-644/22, valitus vireillä, EU:T:2024:621, 104 kohta). Lisäksi on todettava, ettei kantaja väitä, että häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet olisivat merkinneet hänen varojensa menetetyksi tuomitsemista. Näin ollen kantaja ei voi perustellusti väittää, etteivät kyseiset toimenpiteet olisi luonteeltaan väliaikaisia ja peruutettavissa.

217 Tästä seuraa, että käsiteltävässä asiassa kantajalle aiheutuneet haitat eivät ole ilmeisen suhteettomia riidanalaisilla toimilla tavoiteltujen päämäärien merkitykseen nähden.

218 Lopuksi on todettava, että kantaja ei voi perustellusti väittää, että neuvosto ei ole tehnyt rajoittavien toimenpiteiden vaikutustenarviointia ja että riidanalaisten toimien antamisajankohtana sota oli hävitty, minkä vuoksi häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitäminen ei ollut enää perusteltua. Kuten päätöksen 2023/1767 johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta ja päätöksen 2024/847 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, kyseisenä ajankohtana Venäjän federaation hyökkäyssota Ukrainaa vastaan nimittäin jatkui, minkä vuoksi rajoittavien toimenpiteiden voimassaolon pidentäminen kuudella kuukaudella oli perusteltua. Toisin kuin kantaja väittää, hänen henkilökohtaista tilannettaan on lisäksi tarkasteltu uudelleen säännöllisin väliajoin, mikä on johtanut siihen, että neuvosto on pysyttänyt häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet. Kuten ensimmäisen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, neuvosto on pätevästi osoittanut, että kantaja kuului muutetun g perusteen ensimmäisessä ja kolmannessa osassa tarkoitettuihin henkilöryhmiin.

219 Edellä esitetystä seuraa, että suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskeva toinen kanneperuste on hylättävä.

220 Kanne on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

V Oikeudenkäyntikulut

221 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut tämän vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) OT velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Kalėda

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä heinäkuuta 2025.

Allekirjoitukset

Sisällys

I Asian tausta . . . 2

II Kanteen nostamisen jälkeiset tosiseikat . . . 5

III Asianosaisten vaatimukset . . . 7

IV Oikeudellinen arviointi . . . 7

A Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta ottaa käsiteltäväkseen kantajan toinen vaatimus 7

B Asiakysymys . . . 8

1. Kolmas kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista . . . 8

a) Syyskuun 2023 toimet . . . 8

b) Maaliskuun 2024 toimet . . . 13

2. Toinen kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä . . . 13

a) Alustavia huomautuksia . . . 14

b) Syyskuun 2023 toimet . . . 15

1) Todisteiden luotettavuus . . . 16

2) Muutetun g perusteen ensimmäisen ja kolmannen osan soveltaminen kantajaan 18

c) Maaliskuun 2024 toimet . . . 30

3. Suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskeva toinen kanneperuste . . . 32

V Oikeudenkäyntikulut . . . 35